

Meetrapport Administratieve Lasten 2008

Woord vooraf

Geachte lezer,

Ik ben verheugd u het meetrapport administratieve vereenvoudiging 2008 te mogen voorstellen. Dit meetrapport geeft aan op welke manier de Belgische federale overheid als regelgever en als beheerder van e-Government initiatieven zich in 2008 heeft ingespannen om de interactie tussen de overheid en onze burgers en onze ondernemingen zo eenvoudig mogelijk te laten lopen.

Hoewel het resultaat wijst op de bijkomende vermindering van de administratieve lasten met bijna 93 miljoen € bovenop de eerdere realisaties waarvan de jaarlijkse lastenvermindering permanent doorloopt, blijkt uit dit rapport eveneens dat administratieve vereenvoudiging een noodzakelijk en permanent aandachtspunt moet blijven. Hier gaat de vergelijking met een bankrekening zeker op: het is enorm eenvoudig om even in het rood te gaan, maar het kost veel meer moeite om terug uit de rode cijfers te geraken en structureel te gaan sparen. Wat geldt voor de economie en de overheidsuitgaven geldt ook voor administratieve vereenvoudiging.

Ik steun daarom de suggesties die de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging in haar meetrapport naar voor schuift, en zal deze integreren in een bredere herlancering van het Federaal Actieplan voor de Administratieve Vereenvoudiging. De Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging en haar meetbureau heeft hierbij niet enkel een belangrijke meet- en bewakingsfunctie, maar moet ook meer en meer een proactieve, adviserende en ondersteunende rol spelen.

Ik nodig u hierbij uit om zelf dit rapport grondig te bestuderen en uw eigen conclusies te trekken. Voor ons is het duidelijk dat een functionele overheid een overheid is die minimaal tussenkomt en maximaal gebruik maakt van de voor haar reeds beschikbare informatie. Waar de overheid dan toch moet tussenkomen, moet dit met voldoende terughoudendheid en idealiter in een dienstverlenende modus naar de burger of de onderneming toe gebeuren.

Ik wens u veel leesgenot,

Vincent Van Quickenborne
Minister van Ondernemen en Vereenvoudigen

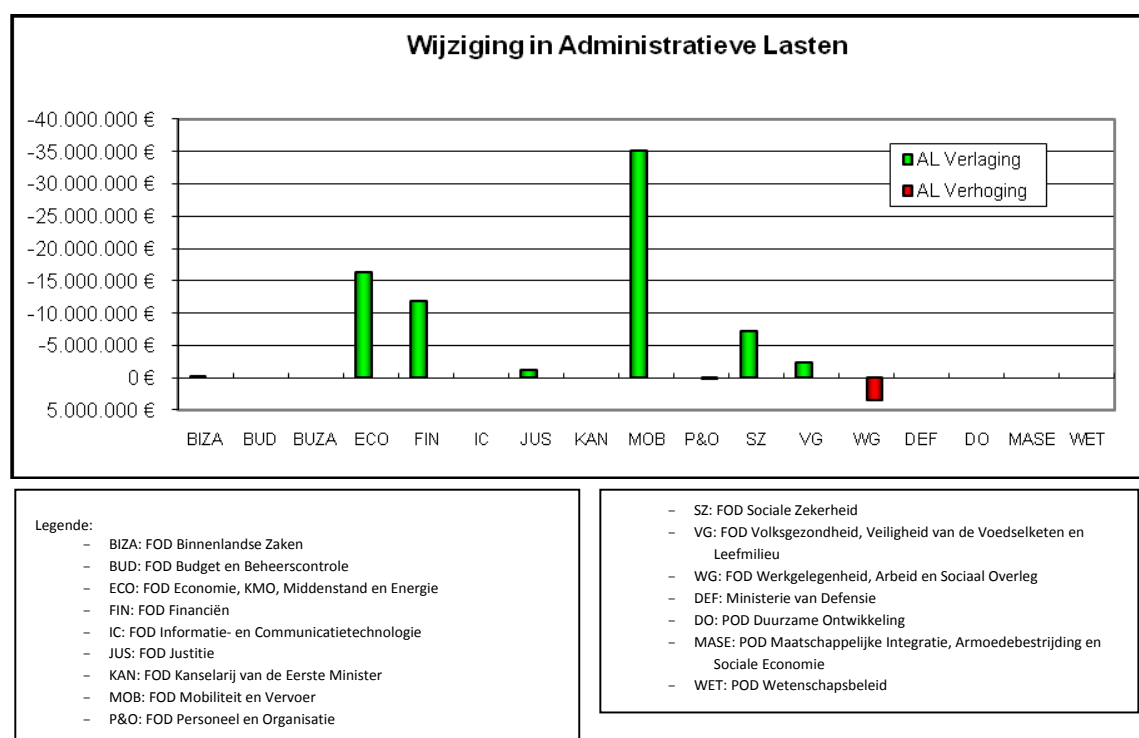
Samenvattende nota

Sinds begin 2008 meet de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging (DAV) systematisch de administratieve lastenverlagingen en -verhogingen die voortvloeien uit nieuwe of gewijzigde federale regelgeving, die gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad.

Tijdens het jaar 2008 daalden de administratieve lasten globaal opnieuw, ditmaal met bijna 93 miljoen €, zowel door de impact van gepubliceerde regelgeving als door het stijgend gebruik van e-government-toepassingen.

Voor 2008 werden 165 regelgevende teksten geïdentificeerd die een impact hebben op de administratieve lasten. Deze resulteren in een globale daling van de administratieve lasten uit regelgeving met bijna 71 miljoen €.

Grafisch kan de verdeling van de administratieve lastendalingen en -stijgingen uit de regelgeving over de verschillende overheidsdiensten als volgt voorgesteld worden:

Daarnaast volgt de DAV ook de impact op de administratieve lasten op van een aantal e-Government initiatieven van de afgelopen jaren en van de e-facturatie. Door de stijging van het aantal uitgeschreven elektronische facturen, bracht dit iets meer dan 11 miljoen € extra aan lastenverlaging mee. Het verhoogde gebruik van E-government-toepassingen bracht ook bijna 11 miljoen € op.

Alles samen dus goed voor bijna 93 miljoen € lastenverlaging.

Per doelgroep geeft dit het volgende beeld:

Doelgroep	Regelgeving	E-gov	E-facturatie	Totaal
Ondernemingen	-76.288.883	-1.268.791	-11.145.052	-88.702.726
Burgers	6.643.233	-5.004.701		1.638.532
Burgers & Ondernemingen	-385.479	-4.751.632		-5.137.111
Verenigingen	-667.026	0		-667.026
Totaal	-70.698.155	-10.981.932	-11.145.052	-92.868.331

De metingen tonen aan dat zelfs kleine aanpassingen zoals het afschaffen of verminderen van het aantal exemplaren van documenten die moeten worden afgeleverd, of het beperken van het aantal gegevens dat op formulieren moet worden ingevuld, hun vruchten afwerpen.

De Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging formuleert een aantal aanbevelingen, die kunnen bijdragen tot het verder verminderen van de administratieve lasten:

- Gebruik de burger of de onderneming niet als postbode tussen overheidsdiensten;
- Kies voor duidelijke en praktisch toepasbare regels;
- Doorbreek administratieve bevoegdheidsmuren;
- Vervang administratieve lasten door dienstverlening;
- Vereenvoudig en promoot e-Government toepassingen.

Administratieve lastenverlaging heeft ook een impact op het milieu, meer bepaald door de beperking van het aantal verplaatsingen die door betrokkenen moeten worden gedaan. In 2008 konden de verplaatsingen verminderd worden met 13.129.925 kilometer, wat een vermindering van de CO2 uitstoot van 2.100 ton betekent of een besparing op de milieukost van 42.016 €.

De resultaten voor 2008 zijn niet slecht, maar als België een reductiedoelstelling van 25% wil halen¹, zullen de inspanningen nog opgedreven moeten worden.

¹ De Europese Commissie heeft zich als doelstelling gesteld om de administratieve lasten met 25% te verlagen tegen 2012. De Europese Raad heeft de Lidstaten gevraagd vergelijkbare doelstellingen te stellen.

Inleiding

In dit rapport wordt een overzicht geboden van de metingen die door de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging (DAV) werden uitgevoerd met betrekking tot het jaar 2008.

Het rapport start met een korte uiteenzetting van wat administratieve lastenverhogingen en -verlagingen nu specifiek zijn, hoe ze berekend worden, en een toelichting van de activiteiten en de werkmethode van het Meetbureau (hoofdstuk I).

In het daarop volgende hoofdstuk II worden de resultaten besproken van de metingen van de in 2008 gepubliceerde nieuwe en aangepaste regelgeving. Naast de analyse van de lastenverlagende of -verhogende effecten van de regelgeving komt eveneens de actualisering van de effecten van een aantal concrete e-Government initiatieven aan bod.

In het hoofdstuk III worden een aantal voorstellen tot verdere lastenverlaging geformuleerd. Bij elk voorstel wordt aan de hand van voorbeelden geschetst hoe het voorstel in de praktijk kan worden toegepast en welke rol de DAV hierbij kan vervullen.

Het laatste hoofdstuk IV bevat de voornaamste conclusies die uit de uitgevoerde metingen kunnen worden getrokken.

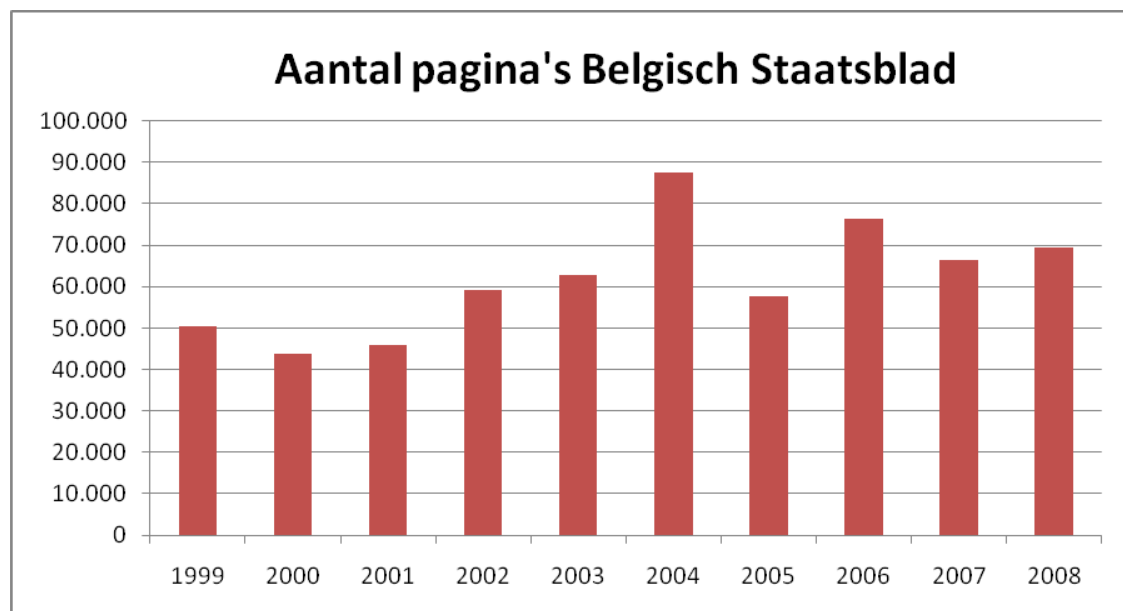
I Meten van administratieve lasten

1. Waarom en hoe administratieve lasten meten?

Sinds jaren wordt het aantal pagina's in het Belgisch Staatsblad ten onrechte gebruikt als indicator voor de kwaliteit van de regelgeving en de evolutie van de administratieve lasten.

De open publicatie van regelgeving en de eenvoudige toegang tot wetgeving vormen immers juist één van de basisbeginselen van goede regelgeving². Het is dan ook in toepassing van dit principe dat in België de regelgeving reeds tientallen jaren in twee talen en sinds de gewesten en gemeenschappen over een eigen decretale bevoegdheid beschikken in drie talen wordt gepubliceerd.

Bovendien leidt de overdracht van bevoegdheden naar de deelregeringen op zich reeds tot een stijging van het aantal pagina's. Ieder beleidsniveau kan en moet immers eigen regelgeving uitvaardigen. Uit de statistieken van het Belgisch Staatsblad blijkt dat van de 69.358 in 2008 gedrukte pagina's in het Staatsblad er 40.137 nieuwe wetgeving omvatten. Ongeveer 37 % hiervan is afkomstig van het federaal niveau. De gewesten en gemeenschappen nemen de overige 63 % voor hun rekening.

Verder moet opgemerkt worden dat ook het gebruik van alternatieven voor regelgeving en de publicatie van deze regels de laatste jaren enorm is toegenomen. Zo werden er in het jaar 2008 in het totaal 2.640 Koninklijke besluiten in het Staatsblad gepubliceerd. Hiervan hadden iets meer dan 42 % betrekking op de algemeen verbindend verklaring van tussen de sociale partners afgesloten collectieve arbeidsovereenkomsten. Ook andere alternatieve regelgeving, zoals milieubeleidsovereenkomsten en allerhande convenanten, worden in het Staatsblad gepubliceerd.

² Zie hiervoor op de website van de Oeso: <http://www.oecd.org/dataoecd/24/6/34976533.pdf> of op de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_en.htm

De Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging (DAV) heeft dit criterium dan ook steeds verworpen en in uitvoering van haar wettelijke opdracht³ gezocht naar een alternatief en betrouwbaar meetinstrument voor administratieve lasten.

In uitvoering hiervan moet in de eerste plaats de tweejaarlijkse enquête naar de administratieve lasten bij de bedrijven vermeld worden. Deze enquête wordt om de twee jaar door het Federaal Planbureau uitgevoerd, in opdracht van de DAV. Dit onderzoek werd intussen reeds vier maal uitgevoerd en is opnieuw gepland dit jaar. Uit de resultaten⁴ van deze enquête blijkt dat tussen 2000 en 2006 de administratieve lasten - uitgedrukt in % van het BBP (bruto binnenlands product) - steeds verder zijn gedaald.

Kalenderjaar	Omvang administratieve lasten ondernemingen	In % t.o.v. BBP
2000	8,57 miljard €	3,48 %
2002	8,97 miljard €	3,43 %
2004	7,28 miljard €	2,57 %
2006	7,68 miljard €	2,44 %

Hoewel dit tweejaarlijkse onderzoek reeds een eerste goede indicatie geeft van de evolutie van de administratieve lasten vertoont deze methode ook een aantal gebreken. Zo blijft een enquête per definitie subjectief en kunnen bedrijven bovendien moeilijk het onderscheid maken tussen kosten verbonden aan het gewoon bedrijfsbeheer en deze afkomstig van de door de regelgeving opgelegde informatieverplichtingen. Tenslotte laat deze methode ook niet toe de administratieve lasten voor burgers of per beleidsdomein te meten en het jaarlijks nettoresultaat vast te stellen.

Naast deze macro-economische aanpak besliste de DAV dan ook te starten met het uitwerken van een eigen methodologie, het kafka-meetmodel. In de volgende delen van dit hoofdstuk wordt uitgelegd hoe de administratieve lasten met dit meetmodel gemeten worden.

2. Wat zijn administratieve lasten?

Administratieve lasten zijn kosten van administratieve handelingen die ondernemingen, burgers of verenigingen moeten uitvoeren voor de naleving van wettelijke (informatie)verplichtingen aan de overheid, ongeacht of zij deze handelingen ook zouden uitvoeren zonder wettelijke verplichting. Hiermee wordt bedoeld dat alle informatieverplichtingen die opgenomen zijn in regelgeving, administratieve lasten voortbrengen, ook al zouden de ondernemingen en burgers de administratieve handelingen toch stellen als de wettelijke verplichting niet zou bestaan (cfr business as usual costs).

Het gaat hierbij zowel om het nakomen van verplichtingen als het uitoefenen van rechten.

³ Programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap, titel IV, hoofdstuk II, art. 40-43.

⁴ De vier eindverslagen van het Federaal Planbureau kunnen gedownload worden op de website van de DAV www.vereenvoudiging.be onder de rubriek "Publicaties".

Onderstaande figuur illustreert in welke onderdelen de kosten van regelgeving uiteenvallen en vervolgens de elementen waaruit administratieve lasten zijn opgebouwd.

Ter verduidelijking:

- Beheerskosten zijn de kosten die de overheid maakt om de informatie te ontvangen, te verwerken, te controleren, enz.
- Financiële kosten zijn de kosten om aan inhoudelijke verplichtingen te voldoen. Inhoudelijke verplichtingen dragen rechtstreeks bij tot het publiek doel dat de overheid door het opstellen van regelgeving wil realiseren. Ze verplichten of verbieden de burgers of ondernemingen om bepaalde acties te ondernemen of om zich op een bepaalde manier te gedragen
- Out-of-pocket-kosten: uitgaven die door de ondernemingen of burgers worden gedaan om administratieve verplichtingen (informatieverplichtingen) na te leven, bijvoorbeeld de kost om een aangetekende zending te versturen, transactiekosten bij elektronische verrichtingen,....

3. Het Kafka-meetmodel

Het Kafka-meetmodel is de Belgische variant op het Standaard Kostenmodel, dat gebruikt wordt door de meeste Europese landen en de Europese Commissie⁵.

Het Kafka-meetmodel gaat uit van regelgeving als bron van administratieve lasten. De oorsprong van de onderzochte regelgeving is federaal, Europees of komt voort uit internationale verbintenissen.

Via deze regelgeving legt de overheid allerlei verplichtingen op aan actoren zoals bedrijven, burgers of verenigingen. Onder overheid wordt gewoonlijk verstaan: de bevoegde minister, zijn / haar administratie, maar eveneens medewerkende instellingen, die optreden in opdracht van overheidsinstanties, zoals: de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen, SABAM en GOCA.

⁵ De landen die gebruik maken van het Standaard Kosten Model zijn verenigd in het "SCM-Network to reduce administrative burdens". Meer informatie over dit netwerk en het gebruik van SKM in de landen die lid zijn, is terug te vinden op <http://www.administrative-burdens.com>

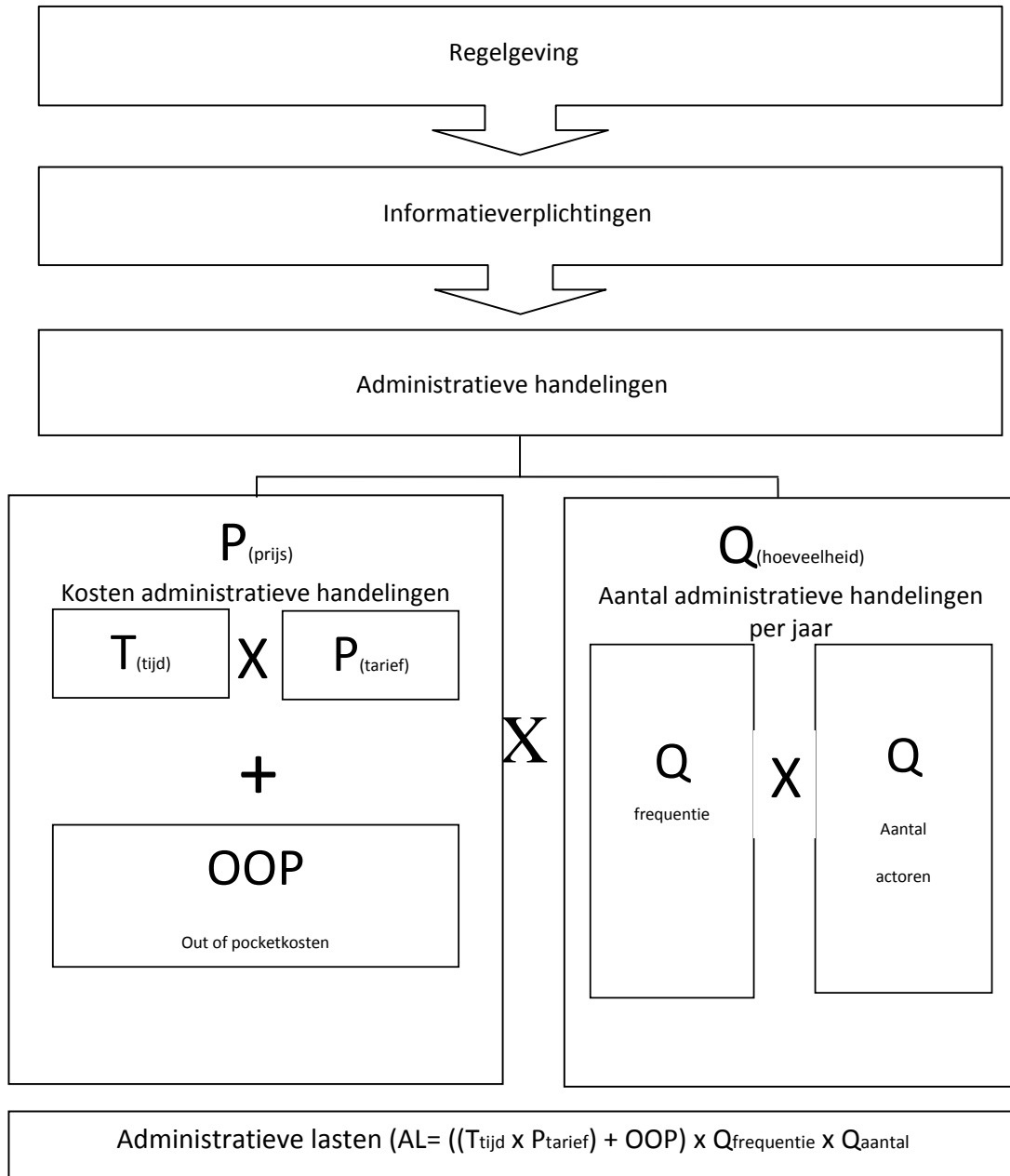
Uit de regelgeving vloeien informatieverplichtingen voort, namelijk alle verplichtingen om gegevens te verzamelen en te verwerken om deze vervolgens door te sturen naar (of ter beschikking te houden voor) de overheid of een derde partij. Informatieverplichtingen worden opgelegd aan burgers en ondernemingen. Een overheidsdienst kan echter ook een informatieverplichting opleggen aan andere overheidsdiensten⁶ of een informatieverplichting kan gelden voor zowel ondernemingen als overheidsdiensten. In die gevallen worden overheidsdiensten beschouwd als ondernemingen.

Informatieverplichtingen dragen niet rechtstreeks bij tot de realisatie van een publiek doel, maar laten de overheid wel toe de naleving van de inhoudelijke verplichtingen te controleren en op te volgen.

Om aan een specifieke informatieverplichting te voldoen, zal de onderneming of burger bepaalde handelingen moeten uitvoeren (verzamelen van benodigde informatie, invullen van formulieren, doorsturen van een formulier, archiveren van documenten,...). Elke administratieve handeling heeft een bepaalde kost (P_{prijs}) en moet een bepaald aantal keer uitgevoerd worden per jaar ($Q_{\text{frequentie}}$) door een bepaald aantal actoren (Q_{aantal}).

⁶ Zie voor een voorbeeld: hoofdstuk II, bij de FOD Personeel en Organisatie.

De volgende figuur geeft de opbouw van het Kafka-meetmodel weer.

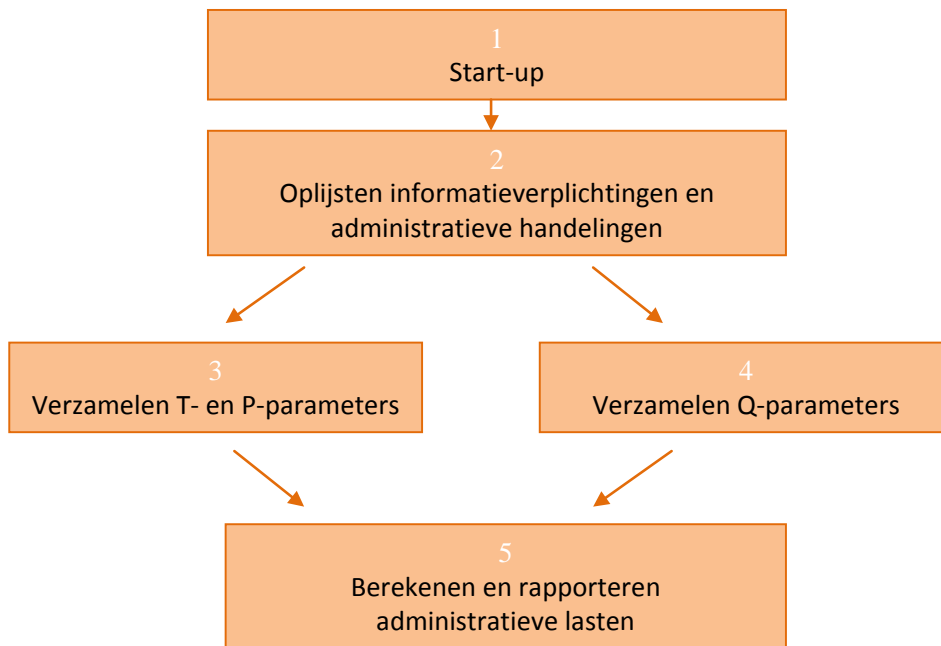

Feitelijke versus potentiële lastenverlaging

In dit rapport wordt voor de metingen van regelgeving uitgegaan van een potentiële lastenverlaging. Omdat elke actor van de doelgroep van de regelgeving moet voldoen aan de opgenomen informatieverplichtingen en administratieve handelingen, vanaf het moment dat ze van toepassing zijn, wordt er van uitgegaan dat iedereen onmiddellijk de wijziging toepast.

Voor de e-government projecten daarentegen wordt de feitelijke lastenverlaging in kaart gebracht. Aangezien het hier niet om verplichte toepassingen gaat, wordt het potentieel maximaal gebruik van de toepassing niet onmiddellijk bereikt. Via jaarlijkse metingen, kan de evolutie van het gebruik van de toepassing en de impact hiervan op de administratieve lasten opgevolgd worden.

4. Het stappenplan

Bovenstaande figuur geeft de verschillende processtappen weer van de Kafka-meetmethodologie. Bij het opstarten van een nieuw dossier wordt een eerste analyse gemaakt van de relevante regelgeving zodat een beeld verkregen wordt van de beginsituatie. Nadat de vereiste informatieverplichtingen en de betrokken doelgroepen zijn geïdentificeerd, wordt een eerste inschatting van de relevantie en de verwachte impact op de administratieve lasten uitgewerkt. Indien de impact op de administratieve lasten lager dan 5.000 € wordt ingeschat, wordt er niet verder gemeten en wordt het dossier als niet-significant geklasseerd.

Bij een impact van minstens 5.000 € wordt de regelgeving verder geanalyseerd en wordt er informatie over de verschillende administratieve handelingen per concrete informatieverplichting verzameld. In deze fase worden de doelgroepen en de betrokkenen uit de private en de openbare sector grondig bevroegd zodat er een duidelijk beeld kan worden gevormd van zowel de door de overheid bedoelde effecten als van de effectief gerealiseerde effecten.

Vervolgens worden de verkregen parameters ingebracht in het meetmodel om de administratieve handelingen die binnen de geïdentificeerde informatieverplichtingen moeten worden verricht te kwantificeren. Deze berekening mondt uit in een bedrag in euro dat de administratieve last van de onderzochte informatieverplichting(en) weergeeft.

Tenslotte wordt er een rapport opgemaakt van het meetdossier. Een meer gedetailleerde beschrijving van de methodologie is opgenomen in de praktische handleiding van het Kafka-meetmodel, dat kan worden geraadpleegd op de website www.veroeenvoudiging.be.

5. Het DAV-meetbureau

Na enkele pilootmetingen uitgevoerd te hebben, heeft de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging beslist om de administratieve lasten op een structurele manier op te volgen. Daarom heeft ze in 2007 het meetbureau opgericht om aan de hand van het Kafka meetmodel de kwantitatieve impact van vereenvoudigingacties te meten.

Sinds 2008 meet dit Meetbureau ook de netto evolutie van de administratieve lasten, opgelegd door de federale overheid. "Netto" betekent hier dat naast de maatregelen die lastenverlagingen veroorzaken, ook de eventuele lastenverhogingen door nieuwe of gewijzigde regelgeving in kaart gebracht worden. Dit rapport bundelt de resultaten van de uitgevoerde metingen.

Het Meetbureau ondersteunt ook overheidsdiensten die de administratieve lasten van een bepaald regelgevingsdomein of de impact van hun gerealiseerde vereenvoudigingsacties wensen te meten. In 2009 is bijvoorbeeld een rapport voor de FOD Mobiliteit en Vervoer gepland. Het rapport FOD Mobiliteit en Vervoer zal een overzicht bevatten van de lastenverlagende initiatieven die door deze FOD genomen werden sinds 2003 alsook een beschrijving van de vereenvoudigingen die ze plannen in de toekomst.

II Evolutie administratieve lasten in de periode 1/1/2008 – 31/12/2008 per FOD

1. Inleiding

Per federale overheidsdienst worden de resultaten besproken van de meting van de nieuwe en gewijzigde regelgeving en van een aantal belangrijke e-government initiatieven.

Hierbij werd gekeken naar de evolutie in administratieve lasten ten opzichte van het jaar 2007. Aangezien ICT-toepassingen jaar na jaar meer ingeburgerd geraken, werd in 2008 voor alle geanalyseerde initiatieven een bijkomende lastendaling geconstateerd.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de evolutie van de administratieve lasten in het jaar 2008 per overheidsdienst⁷. Zowel de impact op de administratieve lasten van regelgeving⁸ als deze die resulteren uit van e-government initiatieven zijn hierin vervat.

Federale overheidsdienst	Evolutie adm. lasten
FOD Binnenlandse Zaken (BIZA)	-81.154 €
FOD Budget en Beheerscontrole	0 €
FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BUZA)	0 €
FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie (ECO)	-28.687.512 €
FOD Financiën (FIN)	-16.979.614 €
FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)	0 €
FOD Justitie (JUS)	-1.167.476 €
FOD Kanselarij van de Eerste Minister	0 €
FOD Mobiliteit en Vervoer (MOB)	-39.387.553 €
FOD Personeel en Organisatie (P&O)	61.464 €
FOD Sociale Zekerheid en Openbare instellingen van sociale zekerheid (SZ)	-7.163.802 €
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (VG)	-2.405.416 €
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (WG)	2.942.732 €
Ministerie van Defensie	0 €
POD Duurzame ontwikkeling	0 €
POD Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie	0 €
POD Wetenschapsbeleid	0 €
TOTAAL	-92.868.331 €

2. FOD Binnenlandse Zaken

De FOD Binnenlandse Zaken publiceerde in 2008 één Koninklijk Besluit waarvan de impact op de administratieve lasten voor ondernemingen groter was dan 5.000 €. Samen met de lastenverlaging die met de police-on-web-toepassing gepaard gaat, zorgde deze FOD voor een bijdrage tot de vermindering van de administratieve lasten die in het jaar 2008 kan geraamd worden op 81.154 €. Dit resultaat is vrij evenwichtig gespreid over regelgeving en e-government initiatieven. In deze berekening wordt geen rekening gehouden met de impact van de terbeschikkingstelling van de gegevens van het Rijksregister.

⁷ De resultaten voor de Parastale instellingen, agentschappen en ander types overheidsdiensten worden besproken bij de FOD die bevoegd is voor het betreffende beleidsdomein.

⁸ De volledige lijst van de gemeten is beschikbaar op de website van de DAV www.veroeenvoudiging.be.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verlaging	Ondernemingen	-40.865 €	0 €	-40.865 €
	Burgers & Ondernemingen	0 €	-40.289 €	-40.289 €
TOTAAL		-40.865 €	-40.289 €	-81.154 €

A. Regelgeving

De wijzigingen die FOD Binnenlandse Zaken aanbracht aan de aanvraagprocedure om een afwijking op de **basisnormen voor de preventie van brand en ontploffing**⁹ te krijgen, resulteerden in een lastenverlaging van 40.865 €.

De FOD realiseerde die lastenverlaging enerzijds door minder exemplaren van het aanvraagformulier te vragen en anderzijds door de gegevens in een standaardformulier (op een gestructureerde manier) in de plaats van in een brief op te vragen. Voor de architecten bijvoorbeeld is het nu duidelijker welke informatie er aan de FOD moet bezorgd worden, terwijl ze vroeger dikwijls nog informatie moesten nasturen. Van de overige 6 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten stelde het meetbureau voor 3 metingen vast dat de lastenimpact verwaarloosbaar was, terwijl voor de 3 overige dossiers onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 een betrouwbare meting uit te voeren.

B. E-government initiatieven

Het Rijksregister van de natuurlijke personen vervult al tientallen jaren een centrale rol in de toepassing van het principe van de eenmalige gegevensopvraag voor burgers. Gegevens (of wijzigingen) die gemeld werden bij deze authentieke bron dienen niet nogmaals doorgegeven te worden aan de overheidsdiensten die op het register zijn aangesloten. Dit bespaart de burgers jaarlijks miljoenen meldingen van geboortes, overlijdens, adreswijzigingen, enz. die in het verleden wel verplicht bij elke overheidsdienst afzonderlijk moesten aangegeven worden. De impact hiervan – die van jaar tot jaar toeneemt – is nog niet becijferd.

In 2007 startte de FOD Binnenlandse Zaken met “**police on web**”. Aangiftes van fiets- en winkeldiefstal, vandalisme, graffiti, .., woningtoezicht wegens afwezigheid aanvragen of een alarmsysteem registreren, konden vanaf dan via internet. Na een testfase in vijf politiezones werd het project in 2008 uitgebreid naar alle politiezones in België en kan je nu ook met je elektronische identiteitskaart (eID) op de site identificeren.

Na een aarzelende start in 2007 (866 elektronische aangiftes), heeft de burger in 2008 dan toch voor een stuk de weg naar de e-politie gevonden. De 4.169 elektronische aangiftes maakten evenveel fysieke verplaatsingen naar het politiekantoor overbodig, met een lastendaling van 40.289 € tot gevolg. Police on web heeft echter nog een enorm groeipotentieel: wanneer alle aangiftes via deze website zouden verlopen, zou de lastendaling 972.556 € bedragen.

3. FOD Budget en Beheerscontrole

De FOD Budget en Beheerscontrole publiceerde in 2008 volgens onze informatie geen regelgeving met een impact op de administratieve lasten van burgers en ondernemingen.

⁹ Koninklijk besluit van 18 september 2008 omtrent de procedure en voorwaarden volgens welke de afwijkingen op de basispreventienormen worden toegestaan (B.S. 16/10/2008).

4. FOD Buitenlandse Zaken

De FOD Buitenlandse Zaken publiceerde in 2008 volgens onze informatie geen regelgeving met een impact op de administratieve lasten van burgers en ondernemingen.

5. FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

De FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie realiseerde de op één na grootste lastenverlaging, nl. 28.687.512, en wordt enkel voorafgegaan door de FOD Mobiliteit. De nieuwe of gewijzigde regelgeving bracht hoofdzakelijk een lastenverlaging mee voor ondernemingen (38 mio).

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	527.656 €	0 €	527.656 €
	Burgers	9.686.111 €	0 €	9.686.111 €
Verlaging	Ondernemingen	-26.596.598 €	-1.128.754 €	-27.725.352 €
	Elektronische facturatie	-11.145.052 €	0 €	-11.145.052 €
	Burgers	-30.875 €	0 €	-30.875 €
Saldo	Ondernemingen	-37.213.994 €	-1.128.754 €	-38.342.748 €
	Burgers	9.655.236 €	0 €	9.655.236 €
TOTAAL		-27.558.758 €	-1.128.754 €	-28.687.512 €

A. Regelgeving

De FOD kortte de **termijn om de boekhouding te bewaren** van 10 tot 7 jaar¹⁰ in. Ondernemingen konden daardoor 22.117.808 € besparen op hun archiveringskosten.

Statistiekverplichtingen worden door ondernemingen steevast als één van de meest storende administratieve verplichtingen genoemd. De FOD Economie heeft deze verplichtingen in 2008 verder teruggeschroefd:

- Het **statistiekformulier over de industriële productie**¹¹ viel in 2008 bij een kwart minder ondernemingen in de bus. Ondernemingen met minder dan 10 werknemers of een omzet van minder dan 3.500.000 € moeten het formulier niet meer invullen. Voor de andere ondernemingen schrapte de FOD 40% van de in te vullen gegevens. Door deze twee ingrepen daalden de administratieve lasten met 3.757.910 €.
- Voor de landbouwers vereenvoudigde de FOD de **meitelling**¹², een jaarlijkse enquête opgelegd door de Europese Unie. Het aantal gegevens dat moet ingevuld worden is met 15% verminderd (vragen over materiaal en installaties en een aantal sociale variabelen zijn geschrapt). Bovendien werden de familiale bedrijven, ongeveer 12.500 ondernemingen, vrijgesteld van de telling. Daarenboven werd voor het luik B, extra informatie die door de Europese Commissie tweejaarlijks aan de Lidstaten wordt gevraagd, de Belgische regelgeving afgestemd op de Europese Verordening. Daardoor worden de landbouwers niet langer jaarlijks maar om het andere jaar bevroegd (in 2010 moet dat luik dus opnieuw ingevuld worden). Deze aanpassingen resulteerden in een lastenvermindering van 662.793 €.

¹⁰ Wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen (B.S. 16/06/2008).

¹¹ Koninklijk besluit van 20 februari 2008 betreffende een maandelijkse enquête naar de industriële productie (B.S. 10/03/2008).

¹² Koninklijk besluit van 12 maart 2008 betreffende de organisatie van een jaarlijkse landbouwenquête in de maand mei, uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (B.S. 26/03/2008).

- De **maandelijkse statistiek van de bewegingen in de voorraden van granen en oliehoudende zaden**¹³ werd volledig afgeschaft (K.B. 12/03/2008.) Voor elk van de 260 ondernemingen een vermindering van 223 € administratieve lasten, in totaal 58.087 €.

De administratieve lasten voor buitenlanders die zich als ondernemer in België willen vestigen daalden met 30.875 € door de formaliteiten voor de **aanvraag voor een beroepskaart**¹⁴ bij de ondernemingsloketten mogelijk te maken en te combineren met de inschrijving in de Kruispuntbank voor Ondernemingen, de BTW, enz... (voordien moest de persoon eerst naar het gemeentehuis om zijn beroepskaart aan te vragen en daarna naar het ondernemingsloket om de formaliteiten om zich als ondernemer te vestigen te vervullen). De voorwaarden en de behandelingsprocedure zelf werden niet gewijzigd.

In het deeldomein energie zijn er echter een aantal administratieve formaliteiten voor burgers bijgekomen:

- Om ervoor te zorgen dat kopers van een huis of appartement een elektriciteitsinstallatie aantreffen die voldoet aan de veiligheidsnormen, moeten de verkopers een **controleonderzoek** laten uitvoeren als hun **elektrische installatie** geheel of deels dateert van voor 1 oktober 1981¹⁵. Voordien was zo'n onderzoek ook al vereist bij ingebruikname, wijziging, uitbreiding of verzwaring van huishoudelijke elektrische installaties. De uitbreiding van deze verplichting verhoogt de administratieve lasten met 6.589.066 €.
- Ook de toekenning van de **forfaitaire korting**¹⁶ voor elektriciteit (50 €) en voor aardgas (75 €) aan gezinnen met een laag inkomen (jaarlijks netto belastbaar inkomen tot 23.282 €) ging gepaard met een lastenverhoging van 5 € per aanvraag (in totaal 3.097.045 €). De Dienst Administratieve Vereenvoudiging evalueert de mogelijkheid om in de toekomst deze korting op basis van gegevens van de FOD Financiën automatisch toe te kennen.

Ten slotte veroorzaakten ook de **wijzigingen in de verzekeringswet** 527.656 € aan nieuwe administratieve lasten¹⁷. De verzekeringsnemer hoeft het einde van het contract niet meer af te wachten om een verklaring betreffende de vorderingen van derden of "een attest schadegevallen" aan zijn verzekeraar te vragen, maar kan dat nu op elk moment. De verzekeraar moet deze verklaring binnen de 15 dagen na het verzoek van de verzekernemer opsturen.

¹³ Koninklijk besluit van 12 maart 2008 tot opheffing van het koninklijk besluit van 8 oktober 1999 waarbij een maandelijkse statistiek van de bewegingen in de voorraden van granen en van oliehoudende zaden wordt voorgeschreven (B.S. 26/03/2008).

¹⁴ Koninklijk Besluit van 18 september 2008 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 2 augustus 1985 houdende uitvoering van de wet van 19 februari 1965 betreffende de uitoefening van de zelfstandige beroepsactiviteiten der vreemdelingen (B.S. 20/11/2008).

¹⁵ Koninklijk Besluit van 25 juni 2008 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 10 maart 1981 waarbij het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties voor de huishoudelijke installaties en sommige lijnen van transport en verdeling van elektrische energie bindend wordt verklaard, tot wijziging van artikel 276 van het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties en tot invoeging van een artikel 276bis in het Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties (B.S. 30/06/2008).

¹⁶ Koninklijk Besluit van 1 september 2008 met betrekking tot de forfaitaire verminderingen voor de levering van aardgas en elektriciteit (B.S. 11/09/2008).

¹⁷ Wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen (B.S. 16/06/2008).

Van de overige 13 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten zijn er 8 waarvoor de lastenimpact verwaarloosbaar was of met andere woorden minder dan 5.000 € bedroeg, terwijl voor 5 in 2008 of begin 2009 nog onvoldoende gegevens beschikbaar waren om ze te meten.

B. Elektronische facturatie

Jaarlijks worden ongeveer 1 miljard facturen verzonden. Indien alle ondernemingen al hun facturen elektronisch zouden versturen, zou dat tot een administratieve lastenverlaging van meer dan 3 miljard € leiden. Een papieren factuur kost de ondernemer immers 3 € meer dan een elektronische.

Hoewel er voor het elektronisch factureren in 2004 al een wettelijk kader goedgekeurd werd, zijn er in praktijk nog altijd een aantal juridische en technologische hinderpalen die het elektronisch versturen en archiveren van facturen in de weg staan. Veel ondernemingen nemen dan ook een afwachtende houding aan en versturen en bewaren vandaag hun facturen nog op de traditionele manier.

In 2006 bedroeg de lastendaling 4.251.004 € en werden 1.880.000 facturen elektronisch verstuurd, in 2007 waren er dat ongeveer 5.000.000 en werd de lastenverlaging op 8.474.184 € geraamd. In 2008 werd het aantal elektronische facturen op ongeveer 8.300.000 geschat en de lastendaling op 19.619.237 € of 11.145.052 € meer dan in 2007.

C. E-government initiatieven

Net als de FOD Binnenlandse Zaken beheert ook de FOD Economie sinds 2003 een authentieke bron, namelijk de Kruispuntbank van Ondernemingen¹⁸. Deze database, met alle identiteitsgegevens van ondernemingen, en de invoering van een uniek ondernemingsnummer hebben toegelaten heel wat administratieve verplichtingen te schrappen gezien de overheidsdiensten de betreffende gegevens nu automatisch ontvangen. De exacte impact van de Kruispuntbank van Ondernemingen op de administratieve lasten voor ondernemingen kon nog niet door het meetbureau gekwantificeerd worden.

Sinds 2 april 2007 kunnen ondernemingen hun **jaarrekeningen via het internet elektronisch neerleggen** bij de Balanscentrale van de Nationale Bank. Daartoe bestaan er twee verschillende werkwijzen: voor jaarrekeningen opgemaakt volgens het volledig of verkort model, wordt een gestructureerd databestand in XBRL-formaat gebruikt. Andere jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen kunnen in PDF-formaat worden neergelegd.

Als alle ondernemingen een gestructureerd databestand als neerleggingsmethode zouden gebruiken, zouden de administratieve lasten met 22.017.550 € afnemen. De kosten om jaarrekeningen per post op te sturen of de verplaatsing naar een vestiging van de Nationale Bank om ze neer te leggen, vallen dan immers weg. In 2008 kozen 20.000 ondernemingen meer voor deze nieuwe neerleggingsmethode dan in 2007, een bijkomende lastenverlaging met 1.071.723 €.

Een bedrijf opstarten kan sedert juni 2006 in 4 dagen. De procedures zijn sterk vereenvoudigd en via het elektronisch loket van de notarissen (e-depot) worden de gegevens met de KBO, het Belgisch Staatsblad, Financiën, ... elektronisch uitgewisseld. Potentieel gaat het hier om een besparing van 13.446.009 €. Het aantal oprichtingen van NV's en BVBA's via e-depot is in 2008 met 9,5% gestegen, wat 57.031€ minder administratieve lasten oplevert.

¹⁸ Zie <http://kbo-bce-ps.economie.fgov.be>

6. FOD Financiën

De FOD Financiën realiseerde de derde grootste daling van administratieve lasten van alle overheidsdiensten. Voor ondernemingen vloeide de administratieve lasten vermindering hoofdzakelijk voort uit regelgeving, voor burgers vooral door de uitbreiding van de Tax-on-Web toepassing.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	1.419.979 €	0 €	1.419.979 €
Verlaging	Ondernemingen	-13.265.941 €	-140.037 €	-13.405.978 €
	Burgers	0 €	-4.993.615 €	-4.993.615 €
Saldo	Ondernemingen	-11.845.962 €	-140.037 €	-11.985.999 €
	Burgers	0 €	-4.993.615 €	-4.993.615 €
TOTAAL		-11.845.962 €	-5.133.652 €	-16.979.614 €

A. Regelgeving

De lastenverlaging van 11.845.962 € over 2008 is het resultaat van volgende nieuwe of gewijzigde regelgeving:

De FOD creëerde in 2008 het regelgevend kader die de elektronische BTW-en accijnsaangifte van ingevoerde goederen mogelijk maakt¹⁹. "**Paperless Douane en Accijnzen**" (PLDA) is de nieuwe toepassing voor het volledig elektronisch indienen en verwerken van aangiften en vervangt het voorgaande systeem SADBEL, waarbij een papieren versie moest opgestuurd worden naar of afgeleverd worden aan het douanekantoor. De nieuwe toepassing zou een lastenvermindering van 7.179.118 € kunnen meebrengen.

Ook voor de **elektronische versie van de intracommunautaire opgave en de klantenlijsting** werden de vereiste aanpassingen in de regelgeving voorzien²⁰. De administratieve lastenverlagen door het digitaliseren van deze 2 verplichtingen werd geraamd op 6.080.159 €. Deze lastenverlaging zal mogelijk pas in 2010 volledig gerealiseerd worden aangezien het systeem geleidelijk wordt ingevoerd.

De extra rubrieken die in 2008 aan het **aanslagformulier in de vennootschapsbelasting** zijn toegevoegd, doen de administratieve lasten voor ondernemingen daarentegen toenemen met 1.419.979 €²¹. Dit geldt zowel voor het formulier van Belgische ondernemingen als voor dat van buitenlandse vennootschappen, verenigingen, enz. Bovendien is er een nieuw vak voor de terugbetaling van toegekende belastingkredieten voor onderzoek en ontwikkeling en moeten ook erkende diamanthandelaars een bijkomend vak invullen als ze niet meer voldoen aan de voorwaarden voor de voorraadactualisering (waardoor hen een fiscaal voordeel werd toegekend).

¹⁹ Koninklijk besluit van 3 juli 2008 tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 7 en 24 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde (B.S. 11/07/2008) en ministerieel besluit van 9 november 2007 tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 mei 2004 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop (B.S. 16/11/2007).

²⁰ Koninklijk besluit van 12 juni 2008 tot wijziging van de koninklijke besluiten nrs. 19, 23 en 50 met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde (B.S. 20/06/2008).

²¹ Koninklijk besluit van 26 mei 2008 tot vastlegging van het model van het aangifteformulier inzake vennootschapsbelasting voor het aanslagjaar 2008 (B.S. 03/06/2008) en Koninklijk besluit van 21 augustus 2008 tot vaststelling van het model van het aangifteformulier inzake belastingen van niet-inwoners voor het aanslagjaar 2008 en van de voorwaarden die het mogelijk maken de in dat formulier gevraagde gegevens bij middel van computerafdrukken te verstrekken (B.S. 03/09/2008).

Voor beursgenoteerde bedrijven schafte de FOD de verplichting af om **belangrijke deelnemingen in financiële dagbladen te publiceren**²². De bedrijven moeten de deelnemingen nu op hun eigen website publiceren, die echter wel moet voldoen aan de voorwaarden van de CBFA. De lastenverhoging van 4.760 € die daarmee samenhangt doet zich echter in de praktijk niet voelen gezien quasi alle beursvennootschappen deze informatie voordien ook al kenbaar maakten op hun website.

Euronext zag door deze maatregel haar administratieve lasten dalen met 11.424 €, gezien zij de publicatieverplichting voor haar rekening nam. In 2007 ging het over 336 participatiemeldingen.

Eind 2008 werd het **positief cliquetsysteem** heringevoerd. Het positief kliksysteem is een systeem waarbij de accijnzen op brandstof verhoogd worden bij een sterke daling van de olieprijs. Bij het negatief cliquetsysteem gebeurt het omgekeerde: bij een sterke stijging van de olieprijs worden de accijnzen verlaagd. Voor de meting van de administratieve lasten verbonden aan het herinvoeren van het positief cliquetsysteem²³ werd geanalyseerd hoeveel de feitelijke lasten voor tankstations mogelijk toenemen, omdat deze elke keer dat het positief cliquetsysteem in werking treedt, een aangifte moeten doen van hun voorraden brandstof. Daar de frequentie van omschakeling van een negatief cliquetsysteem naar een positief cliquetsysteem en omgekeerd moeilijk te voorspellen valt, is er bij deze meting enkel nagegaan wat het effect op de administratieve lasten is van één enkele omschakeling. Deze feitelijke waarde kwam neer op een last van 37.316 €.

Van de overige 19 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten was voor 12 ervan de lastenimpact verwaarloosbaar, terwijl er voor 7 onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 een betrouwbare meting te doen.

B. E-government initiatieven

Sinds 2003 kunnen Belgische burgers via **Tax-on-web** hun aangifte voor de personenbelasting elektronisch indienen. Het systeem werd stapsgewijs ingevoerd, waardoor een langzame uitbreiding van de doelgroep mogelijk was en de nieuwe functionaliteiten geleidelijk aan konden geïntegreerd worden. "Tax-on-web" heeft een administratief besparingspotentieel van 147.017.697 € per jaar

In 2008 maakten 1.712.139 mensen (1 op 4) gebruik van Tax-on-web om hun inkomsten aan te geven, 355.000 meer dan in 2007. De toename van het aantal gebruikers zorgde voor een extra lastendaling in 2008 van 4.993.615 €.

Alle vennootschappen met een maatschappelijke zetel in België kunnen sinds september 2005 hun **aangifte in de vennootschapsbelasting** (inclusief bijlagen) **via internet** doen. Voordien moest het aangifteformulier worden gedownload, ingevuld, afgedrukt en per post verstuurd. De potentiële lastenverlaging van deze e-gov toepassing wordt geraamd op 1.844.650 €. De bijkomende lastenverlaging in 2008, 140.037 €, is het gevolg van een toename van het aantal ondernemingen (+31.723) dat deze toepassing gebruikt²⁴.

7. FOD Informatie- en Communicatietechnologie

De FOD Informatie- en Communicatietechnologie (FEDICT) publiceerde in 2008 volgens onze informatie geen regelgeving die een impact heeft op de administratieve lasten van burgers en ondernemingen. FEDICT speelt echter een belangrijke rol in de standaardisatie van de e-Government initiatieven en het

²² Koninklijk besluit van 14 februari 2008 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen (B.S. 04/03/2008).

²³ Ministerieel besluit van 24 december 2008 tot uitvoering van het koninklijk besluit van 24 december 2008 tot uitvoering van artikel 420 van de programmawet van 27 december 2004 (B.S. 30/12/2008).

²⁴ In totaal gebruikten 155.844 ondernemingen in 2008 de elektronische versie van de aangifte vennootschapsbelasting.

aan de andere overheidsdiensten ter beschikking stellen van elektronische platformen om e-government toepassingen mogelijk te maken.

8. FOD Justitie

De FOD Justitie situeert zich niet in de kopgroep van administratieve vereenvoudigers. Deze FOD realiseerde een lastenverlaging van 1.167.476 € hoofdzakelijk voor burgers en verenigingen.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verlaging	Ondernemingen	-16.577 €	0 €	-16.577 €
	Burgers	-483.873 €	0 €	-483.873 €
	Verenigingen	-667.026 €	0 €	-667.026 €
TOTAAL		-1.167.476 €	0 €	-1.167.476 €

Grote VZW's en stichtingen kunnen voortaan ook hun jaarrekening bij de Nationale Bank neerleggen in XBRL-formaat (6.039 grote VZW's en stichtingen in 2007)²⁵. Deze wijze van neerlegging levert een tijdsinstorting op en gebeurt aan het goedkoopst beschikbare tarief. De daaruit voortvloeiende lastenverlaging bedraagt 667.026 €.

Voor vennootschappen die beroep doen op het openbaar spaarwezen schrapte de FOD Financiën de verplichting om zich in te schrijven op de lijst van de Commissie voor Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA), een dossier in te dienen en de bijhorende kosten te betalen²⁶. Door de afschaffing van deze verplichting besparen ondernemingen alleen al 16.101€ aan out of pocketkosten. In totaal daalden de administratieve lasten met 16.577 €.

Een **wijziging van het huwelijksvermogensstelsel** kan voortaan zonder nog langs de rechtbank van Eerste Aanleg te moeten passeren²⁷. De aanpassingen die de notaris aanbrengt moeten niet meer gehomologeerd worden door de rechtbank. De administratieve lasten voor burgers zijn daardoor gedaald met 483.873 €.

Van de overige 6 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten was de lastenimpact voor 3 verwaarloosbaar, terwijl er voor de 3 overige onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 de administratieve lasten te meten.

9. FOD Kanselarij van de Eerste Minister

De FOD Kanselarij van de Eerste Minister, waarvan ook de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging deel uitmaakt, publiceerde volgens onze informatie geen regelgeving in 2008 met een impact op de administratieve lasten van burgers of ondernemingen.

De vereenvoudigingsvoorstellen en -initiatieven die door de DAV werden gelanceerd, worden vermeld bij de verantwoordelijke overheidsdiensten, gezien de DAV nooit zelf regelgeving publiceert.

²⁵ Koninklijk besluit van 27 maart 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen (B.S. 31/03/2008).

²⁶ Koninklijk besluit van 9 september 2008 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen en houdende diverse bepalingen (B.S. 01/10/2008).

²⁷ Wet van 18 juli 2008 tot wijziging van de wetgeving wat betreft de wijziging van het huwelijksvermogensstelsel zonder tussenkomst van de rechtbank en tot wijziging van artikel 9 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt (B.S. 14/08/2008).

10. FOD Mobiliteit en Vervoer

Van alle overheidsdiensten heeft de FOD Mobiliteit en Vervoer de grootste administratieve lastendaling voor burgers en ondernemingen gerealiseerd. De FOD investeerde zowel in wijzigingen aan het bestaand reglementair kader als in haar e-gov toepassingen.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	51.425 €	0 €	51.425 €
	Burgers	644.778 €	0 €	644.778 €
Verlaging	Ondernemingen	-35.811.029 €	0 €	-35.811.029 €
	Burgers & Ondernemingen	0 €	-4.272.727 €	-4.272.727 €
Saldo	Ondernemingen	-35.759.604 €	0 €	-35.759.604 €
	Burgers	644.778 €	0 €	644.778 €
	Burgers & Ondernemingen	0 €	-4.272.727 €	-4.272.727 €
TOTAAL		-35.114.826 €	-4.272.727 €	-39.387.553 €

A. Regelgeving

De onduidelijkheid die tot nu toe bestond over het al dan niet moeten ondergaan van een **medisch onderzoek door bestuurders die samen met collega's met de bedrijfswagen naar het werk gaan of onbezoldigd hun cliënteel vervoeren** werd in 2008 door de FOD weggewerkt²⁸. De verplichting voor deze personen om 5 jaarlijks een geneeskundig onderzoek te ondergaan werd afgeschaft. De 35.709.618 € administratieve lasten die daarmee samenhangen, vallen hierdoor volledig weg.

De FOD paste in 2008 het koninklijk besluit dat de inschrijving van voertuigen²⁹ regelt aan. De bestaande webDIV³⁰-toepassing werd daardoor uitgebreid met een nieuwe functionaliteit, nl. de **verlenging van commerciële nummerplaten**. Handelaars moeten dus niet meer naar het DIV-kantoor om een verlenging aan te vragen. Hierdoor vallen de verplaatsingskosten naar het DIV-kantoor weg, wat een lastendaling van 101.411 € tot gevolg heeft.

Om de veiligheid van de luchtvaart te verhogen heeft de Internationale Burgerlijke Luchtvaartorganisatie (ICAO) een regeling uitgewerkt waarbij alle piloten die van de boordradio gebruik maken op hun vergunning aantonen dat ze een operationeel taakenniveau hebben in de taal die gebruikt wordt voor de radiotelefonische communicatie. De FOD Mobiliteit heeft deze regeling in 2008 omgezet in Belgische regelgeving³¹. **Bestuurders van luchtvaartuigen en luchtverkeersleiders** moeten nu om **de 3 jaar een test Engels** afleggen bij een erkend examencentrum. De invoering van dit verplichte examen brengt een lastenstijging van 644.778 € met zich.

²⁸ Koninklijk besluit van 31 oktober 2008 tot wijziging van het Koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs (B.S. 10/11/2008).

²⁹ Koninklijk besluit van 28 september 2008 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 8 januari 1996 tot regeling van de inschrijving van de commerciële platen voor motorvoertuigen en aanhangwagens (B.S. 17/10/2008).

³⁰ WebDIV is een informaticatoepassing die in het kader van het e-government project van de federale regering werd ontwikkeld om de administratieve rompslomp bij de inschrijving van een voertuig te beperken.

³¹ Koninklijk besluit van 30 juni 2008 tot regeling van de kennis van de Engelse taal in de burgerluchtvaart (B.S. 22/09/2008).

De regeling rond de **arbeidsvoorwaarden voor mobiele werknemers die grensoverschrijdende diensten** verrichten in de spoorwegsector³² ten slotte, veroorzaakte een administratieve lastenstijging van 51.425 €. Spoorwegondernemingen moeten sinds de invoering van de nieuwe regelgeving namelijk een diensttabel bijhouden waarin de arbeidsuren en rusttijden van het mobiele personeel worden genoteerd om zo een minimale arbeidsrechtelijke bescherming voor deze personeelsleden te waarborgen. Deze regelgeving werd ingevoerd om tegemoet te komen aan de overeenkomst tussen de Gemeenschap van Europese Spoorwegen (CER) en de Europese Federatie van Vervoerswerknemers (ETF).

Van de overige 13 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten werd voor 7 besloten dat de lastenimpact verwaarloosbaar was, terwijl er voor 6 onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 een betrouwbare meting uit te voeren.

B. E-government initiatieven

Via de **web-DIV** applicatie kunnen makelaars, verzekeringsmaatschappijen en leasingfirma's zelf de voertuigen van hun klanten inschrijven.

In 2008 waren er 1.697.238 voertuigen ingeschreven in België. Als alle voertuigen via de webDIV-applicatie ingeschreven zou worden, zouden de administratieve lasten met 81.519.624 € dalen. In 2008 werden 884.879 van de 1.697.238 voertuigen via de elektronische toepassing ingeschreven. Dit zijn er 227.369 meer dan in 2007, een bijkomende lastendaling van 4.272.727 €.

11. FOD Personeel en Organisatie

De FOD Personeel en Organisatie heeft een hoofdzakelijk ondersteunende functie voor de andere overheidsdiensten. De regelgeving die ze publiceert heeft dan ook weinig impact op de administratieve lasten voor burgers en/of ondernemingen.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	61.464 €	0 €	61.464 €

In 2008 werd één regelgeving doorgevoerd met een meetbare lastenverhogende impact van 61.464 €.

De FOD creëerde een **nieuw aangifteformulier voor arbeidsongevallen in de overheidssector**³³, waarbij meer gegevens ingevuld moeten worden dan voordien. In 2007 bedroeg het aantal aanvaarde arbeidsongevallen 55.456 (laatst beschikbare cijfer). Voor de overige 2 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten besloot het meetbureau dat de lastenimpact verwaarloosbaar was.

³² Koninklijk besluit van 7 november 2008 houdende regeling van bepaalde aspecten van de arbeidsvoorwaarden voor mobiele werknemers die interoperabele grensoverschrijdende diensten in de spoorwegsector verrichten (B.S. 10/11/2008).

³³ Ministerieel besluit van 13 april 2008 tot wijziging van het ministerieel besluit van 7 februari 1969 tot vaststelling van de modellen voor aangifte van een ongeval en voor het indienen van een doktersattest inzake arbeidsongevallen in de overheidssector (B.S. 24/04/2008).

12. FOD Sociale Zekerheid en openbare instellingen van sociale zekerheid

De in 2008 gepubliceerde regelgeving van de FOD Sociale Zekerheid resulteerde in een lastendaling van 7.163.802 €. De impact van de E-gov initiatieven van deze FOD werden nog niet in kaart gebracht.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	59.506 €	0 €	59.506 €
Verlaging	Ondernemingen	-3.618.246 €	0 €	-3.618.246 €
	Burgers	-3.219.583 €	0 €	-3.219.583 €
	Burgers & Ondernemingen	-385.479 €	0 €	-385.479 €
Saldo	Ondernemingen	-3.558.740 €	0 €	-3.558.740 €
	Burgers	-3.219.583 €	0 €	-3.219.583 €
	Burgers & Ondernemingen	-385.479 €	0 €	-385.479 €
TOTAAL		-7.163.802 €	0 €	-7.163.802 €

A. Regelgeving

Het **aanvraagformulier** dat tandartsen moeten invullen zodat ouders de **(vroeg) orthodontische behandelingen** (bijvoorbeeld een tandbeugel) van hun kinderen door het ziekenfonds terugbetaald krijgen, is een stuk eenvoudiger geworden³⁴. De uitvoerige beschrijving van de voorgestelde behandeling is vervangen door een standaardlijst waaruit de tandarts een keuze kan maken. Administratieve lastenverlaging : 3.618.246 €.

Ook het **aanvraagformulier voor tegemoetkomingen voor tandprothesen** werd op een paar punten vereenvoudigd³⁵, resulterend in een beperkte lastenverlaging voor de tandartsen van 640.749€. Op termijn zou het RIZIV dit formulier echter volledig willen afschaffen.

De procedure om de **behandeling van vruchtbaarheidsstoornissen** bij vrouwen terugbetaald te krijgen werd drastisch vereenvoudigd³⁶. De invoering van een forfaitaire tegemoetkoming zorgde ervoor dat de gynaecoloog maar één keer én - voor de totaliteit van de behandeling - de goedkeuring tot terugbetaling moet vragen aan de adviserend geheesheer, terwijl dat voordien voor elk geneesmiddel afzonderlijk moest. Deze vereenvoudiging werd berekend op 385.479 €.

Door de uitwisseling van gegevens tussen het Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid (RSVZ) en het Rijksregister moeten **zelfstandigen het RSVZ niet meer op de hoogte brengen van wijzigingen van hun burgerlijke staat**³⁷. Het Rijksregister, dat de authentieke bron is voor deze gegevens stuurt wijzigingen automatisch door naar alle instellingen die ze nodig hebben. Deze elektronische gegevenstransfer levert 384.426 € op aan administratieve lastenverlagingen.

³⁴ Verordening van 5 mei 2008 tot wijziging van de verordening van 28 juli 2003 tot uitvoering van artikel 22, 11°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (B.S. 30/05/2008).

³⁵ Verordening van 3 november 2008 tot wijziging van de verordening van 28 juli 2003 tot uitvoering van artikel 22, 11°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (B.S. 28/11/2008).

³⁶ Koninklijk besluit van 6 oktober 2008 houdende invoering van een forfaitaire tegemoetkoming voor de behandeling van vruchtbaarheidsstoornissen bij vrouwen (B.S. 22/07/2008).

³⁷ Koninklijk besluit van 2 juli 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen (B.S. 22/05/2008).

Vanaf 1 januari 2008 moeten **personen met een handicap geen extra consultatie van de controlearts meer ondergaan voor ze een aanvraag tot tegemoetkoming kunnen indienen**³⁸. De documenten verstrekt door hun arts volstaan (alleen in uitzonderlijke gevallen wordt nog een bijkomend onderzoek gevraagd). De FOD realiseerde door deze maatregel een lastendaling van 2.194.408 €.

De FOD creëerde in 2008 ook een aantal nieuwe administratieve formaliteiten:

- Voor weekenddiensten of op wettelijke feestdagen moeten de hoofdgeneesheren van een ziekenhuis de namen van één geneesheer-specialist per basisspecialisme doorgeven aan het RIZIV via een webapplicatie waarbij alle hoofdgeneesheren zich na hun benoeming moeten op inschrijven. Het RIZIV vraagt deze gegevens om de **beschikbaarheidshonoraria** voor deze dagen te kunnen toekennen. Het koninklijk besluit³⁹ dat deze regeling invoert, creëert 54.284 € administratieve lasten
- Voor de **rust- en verzorgingsinstellingen** werden een aantal bijkomende informatieverplichtingen opgelegd waaraan bij controle door een inspecteur moet voldaan worden⁴⁰. Naast de lijst van alle aanwezige patiënten, die reeds onder de oude bepalingen moest bezorgd worden, moet nu ook - onder gesloten omslag - een lijst met alle patiënten met de vermelding van hun afhankelijkheids categorie worden overgemaakt. Ook de lijst met de samenstelling van het contractuele of statutaire personeel op de dag van het bezoek moet worden meegedeeld. Gezien de rust- en verzorgingstehuizen deze informatie al bijhielden vragen de nieuwe informatieverplichtingen relatief weinig tijd, waardoor de lastenstijging beperkt blijft tot 5.222 €.

Van de overige 19 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten was voor 15 metingen de lastenimpact verwaarloosbaar, terwijl er voor 4 metingen onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 een betrouwbare meting uit te voeren.

B. E-government initiatieven

De FOD Sociale Zekerheid is via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) één van de grote voortrekkers van e-government. Opgericht in 1990, wordt door deze instelling jaar na jaar verder getimmerd aan de uitbouw van een modern en elektronisch gegevensverkeer tussen alle betrokken partijen. Over de jaren heen konden zo miljoenen euro's administratieve lasten bespaard worden. Om een meer gedetailleerd beeld van de impact op de administratieve lasten van ondernemingen en burgers te krijgen, is echter een analyse ten gronde noodzakelijk. Deze analyse is tot op heden echter nog niet uitgevoerd.

³⁸ Koninklijk besluit van 16 april 2008 houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap en houdende opheffing van het ministerieel besluit van 15 september 2006 tot bepaling van de gevallen die kunnen aanleiding geven tot een medische beslissing op stukken in het kader van de inkomensvervangende tegemoetkomingen en de integratietegemoetkomingen en van het ministerieel besluit van 15 september 2006 tot bepaling van de gevallen die kunnen aanleiding geven tot een medische beslissing op stukken in het kader van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (B.S. 19/05/2008).

³⁹ Koninklijk besluit van 29 april 2008 tot vaststelling van de voorwaarden en de nadere regels overeenkomstig dewelke de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen een beschikbaarheidshonorarium betaalt aan de geneesheren die deelnemen aan de in een ziekenhuis georganiseerde wachtdiensten (B.S. 22/05/2008).

⁴⁰ Koninklijk besluit van 21 augustus 2008 tot uitvoering van artikel 37 quater van de Wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (B.S. 23/09/2008).

13. FOD Volksgezondheid, Veiligheid Voedselketen en Leefmilieu

De FOD Volksgezondheid, Veiligheid Voedselketen en Leefmilieu is verantwoordelijk voor een daling van de administratieve lasten in 2008 met bijna 2,5 miljoen €.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	680.690 €	0 €	680.690 €
	Burgers	19.795 €	0 €	19.795 €
Verlaging	Ondernemingen	-3.105.901 €	0 €	-3.105.901 €
Saldo	Ondernemingen	-2.425.211 €	0 €	-2.425.211 €
	Burgers	19.795 €	0 €	19.795 €
TOTAAL		-2.405.416 €	0 €	-2.405.416 €

is afkomstig van de volgende regelgevingsaanpassingen:

De maatregelen voorzien in het Ministerieel Besluit van 20 november 2001 betreffende de **bestrijding en uitroeiing van blauwtong**, waarbij bedrijven in de schutskring voor blauwtongbesmetting dagelijks een register moesten bijhouden, zijn niet meer aangepast aan de epidemiologische situatie van mid-2008. Een massieve vaccinatie van vatbare diersoorten blijkt een meer efficiënte maatregel voor het bestrijden en zelfs het uitroeien van blauwtong, alsook om de klinische ziekte-tekens en de economische verliezen tengevolge van deze ziekte te beperken. Het nieuwe koninklijk en ministerieel besluit schaffen het bijhouden van het register af en voorzien dat het bewijs van vaccinatie door de veearts moet opgestuurd worden naar het FAVV⁴¹. De potentiële lastenverlaging die daarmee gepaard gaat bedraagt 3.080.171 €.

Begin 2008 heeft de FOD de **erkenningnormen voor ziekenhuisapotheken** gewijzigd. Ziekenhuisapotheken moeten nu aantonen dat ze een antibiotischebeleidsgroep hebben opgericht⁴². Deze multidisciplinaire groep, die moet opgericht worden in de schoot van het medisch farmaceutisch comité, moet zich buigen over het gebruik van antibiotica, aanbevelingen formuleren, opleidingen organiseren, preventiemaatregelen uitwerken, enz... Deze bijkomende verplichting veroorzaakt 572.084 € extra administratieve lasten.

Een wijziging van de regels voor de **erkenning van huisartsen** (K.B.10/02/2008) veroorzaakt een administratieve lastenverhoging van 48.752 €. Huisartsen worden per aangetekend schrijven op de hoogte gebracht van het advies van de erkenningcommissie om hun erkenning in te trekken. Tegen dit advies kan per aangetekend schrijven beroep worden aangetekend. Daarnaast kunnen huisartsen, die niet langer erkend willen worden, dit schriftelijk meedelen (per gewone brief).

Het Koninklijk Besluit inzake de **erkenningen, toelatingen en registraties van voedselbedrijven door het FAVV**⁴³ legt aan inrichtingen die levensmiddelen aan de eindverbruiker verkopen of leveren, de verplichting op om de toelating van het FAVV te afficheren op een voor de eindverbruiker van buitenaf zichtbare en toegankelijke plaats. Deze maatregel brengt een beperkte administratieve lastenverhoging van 30.932 € met zich mee. Het formulier waarmee de toelating moet aangevraagd worden

⁴¹ Koninklijk besluit van 7 mei 2008 betreffende de bestrijding en uitroeiing van blauwtong en Ministerieel besluit van 7 mei 2008 betreffende de vaccinatie tegen blauwtong (B.S. 09/05/2008).

⁴² Koninklijk Besluit 12 februari 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1991 houdende vaststelling van de normen waaraan een ziekenhuisapotheek moet voldoen om te worden erkend (B.S. 28/03/2008).

⁴³ Koninklijk besluit van 30 juli 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de erkenningen, toelatingen en registraties (B.S. 22/08/2008).

daarentegen, is eenvoudiger geworden⁴⁴. De gegevens (codes, nummers,...) die moeten worden ingevuld kunnen via de website van het FAVV gemakkelijk teruggevonden worden. Op het formulier is ook een verwijzing naar de juiste websitepagina opgenomen. Deze aanpassingen resulteerden in een tijdswinst bij het invullen van het formulier en bijgevolg in een administratieve lastendaling van 17.317 €.

Bij controle door de inspecteurs van de FOD moeten producenten van of handelaars in **composteerbare en biologisch afbreekbare materialen**, kunnen bewijzen dat die materialen de vereiste testen hebben ondergaan bij laboratoria die over voldoende ervaring beschikken⁴⁵. Dat bewijs wordt geleverd aan de hand van een conformiteitsattest. Deze verplichting resulteerde in een kostenstijging van 28.922 €.

De administratieve formaliteiten die samenhangen met het instellen van een **quotum voor kandidaat-kinesisten** (afleggen examens, inschrijvingsformulieren invullen, ...) resulteren in bijkomende administratieve lasten⁴⁶. In 2008 betekende dit een lastenverhoging van 19.795 € ten opzichte van 2007.

De 135 **centra voor dagverzorging** kunnen voortaan de gegevens om hun tegemoetkomingen te krijgen van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering elektronisch doorgeven⁴⁷. Het papieren formulier dat voordien gebruikt werd, is afgeschaft, wat een verlaging van 7.310 € aan administratieve lasten betekent.

Het koninklijk besluit⁴⁸ waarbij de **ziekenhuizen** verplicht werden binnen de maand na de publicatie **de mededeling van de persoonsgegevens van de verantwoordelijke personen** te doen, zorgde voor een eenmalige verhoging van de administratieve lasten in 2008. Potentieel is er wel een lastenverlaging van 1.103 € omwille van het wegvallen van de verplichting om de mededeling van de persoonsgegevens in drievoud in te dienen.

Van de overige 33 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten was de lastenimpact voor 25 verwaarloosbaar, terwijl voor 8 metingen onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 een betrouwbare meting uit te voeren.

14. FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Uit de regelgeving in 2008 van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg vloeiden het meeste administratieve lasten voort: 3.392.434 €. Ondernemingen werden met de meeste nieuwe

⁴⁴ Ministerieel besluit van 8 augustus 2008 tot vaststelling van de bijzondere modaliteiten voor een melding met het oog op de registratie of een aanvraag voor toelating en/of erkenning bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (B.S. 22/09/2008).

⁴⁵ Koninklijk besluit van 9 september 2008 houdende vaststelling van productnormen voor composteerbare en biologisch afbreekbare materialen (B.S. 24/10/2008).

⁴⁶ Ministerieel besluit van 3 oktober 2008 tot vaststelling voor het jaar 2008 van het aantal kandidaten ter compensatie, bedoeld in artikel 7, § 3, van het koninklijk besluit van 20 juni 2005 tot vaststelling van de criteria en de regels voor de selectie van de erkende kinesitherapeuten die het recht bekomen om verstrekkingen te verrichten die voorwerp kunnen zijn van een tussenkomst van de verplichte verzekering geneeskundige verzorging en uitkeringen (B.S. 08/10/2008).

⁴⁷ Ministerieel besluit van 25 maart 2008 tot wijziging van het ministerieel besluit van 22 juni 2000 tot vaststelling van de tegemoetkoming bedoeld in artikel 37, § 12, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, in de centra voor dagverzorging (B.S. 21/04/2008).

⁴⁸ Koninklijk Besluit van 12 februari 2008 houdende bepaling van de regels volgens welke de beheerder van de ziekenhuizen aan de Minister die de Volksgezondheid onder zijn bevoegdheid heeft, mededeling doet van de identiteit van de personen verantwoordelijk voor het mededelen van gegevens die met de inrichting verband houden (B.S. 07/03/2008).

administratieve verplichtingen geconfronteerd. E-government toepassingen brachten een lastenverlaging van 449.702 € mee.

		Regelgeving	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	3.384.093 €	0 €	3.384.093 €
	Burgers	26.880 €	0 €	26.880 €
Verlaging	Ondernemingen	-18.539 €	0 €	-18.539 €
	Burgers	0 €	-11.086 €	-11.086 €
	Burgers & ondernemingen	0 €	-438.616 €	-438.616 €
Saldo	Ondernemingen	3.365.554 €	0 €	3.365.554 €
	Burgers	26.880 €	-11.086 €	15.794 €
	Burgers & ondernemingen	0 €	-438.616 €	-438.616 €
TOTAAL		3.392.434 €	-449.702 €	2.942.732 €

A. Regelgeving

Als gevolg van de omzetting van de Europese regelgeving inzake de **informatie en de raadpleging van de werknemers** in de Europese Gemeenschap⁴⁹ moet in ondernemingen met 50 tot 100 werknemers waar er geen ondernemingsraad is, de werkgever aan het Comité voor preventie en bescherming op het werk, economische en financiële informatie voorleggen. Deze nieuwe informatieverplichting moet door 2.700 ondernemingen worden vervuld en brengt voor hen een lastenverhoging mee van 1.744.200 €.

De ondernemingen, die behoren tot het Paritair Comité van de **hotelindustrie** (PC 302), worden verplicht om de **werknemers, die om economische redenen werkloos worden**, per aangetekende brief te verwittigen terwijl het voordien volstond om de notificatie te afficheren in de werklokalen⁵⁰. De administratieve lasten die met deze informatieverplichtingen gepaard gaan, bedragen 809.825 €.

De aanpassing betreffende het **gezondheidstoezicht bij werknemers**⁵¹ resulteerde in een stijging van de lasten met 807.800 €. Wanneer werknemers vier weken of meer arbeidsongeschiktheid zijn, worden ze voortaan voor ze opnieuw gaan werken onderworpen aan een controle door de arbeidsgeneesheer. Vroeger was dit enkel voorzien voor werknemers onderworpen aan het verplicht gezondheidstoezicht.

Om het **stemmen bij de sociale verkiezingen in sociale werkplaatsen** makkelijker te maken mag er een foto op de stembiljetten van de kandidaten worden afgedrukt⁵². Volgens de definitie van administratieve lasten is dit echter een bijkomende administratieve handeling, die resulteert in een lastenverhoging van 22.268 €.

⁴⁹ Wet van 23 april 2008 tot aanvulling van de omzetting van Richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap (B.S. 16/05/2008).

⁵⁰ Koninklijk besluit van 27 april 2008 tot vaststelling voor de ondernemingen die ressorteren onder het paritair comité voor het hotelbedrijf (PC302) van de voorwaarden waaronder het gebrek aan werk wegens economische oorzaken de uitvoering van de arbeidsovereenkomst voor werklieden schorst (B.S. 15/05/2008).

⁵¹ Koninklijk besluit van 27 januari 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 mei 2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers (B.S. 03/03/2008).

⁵² Koninklijk besluit van 10 februari 2008 betreffende het model van de stembiljetten in de ondernemingen die onder het paritair comité voor de beschutte werkplaatsen ressorteren (PC 327), (B.S. 20/02/2008).

Vanaf het schooljaar 2007-2008 moeten werkgevers die de terugbetaling vragen voor de dagen **betaald educatief verlof** van hun werknemers, de bedragen niet meer invullen⁵³. Deze vereenvoudiging levert 18.539 € op.

Het aantal **dienstencheques** is beperkt tot 750 per gebruiker per jaar⁵⁴. Voor gehandicapte personen of gezinnen met gehandicapte kinderen breidde de FOD dat maximum uit tot 2000 dienstencheques. Om dat voordeel te genieten moet echter een attest aan de uitgiftefirma worden bezorgd. De lastenverhoging die met deze bewijslast gepaard gaat, bedraagt 26.880 €.

Van de overige 12 regelgevingen met een mogelijke invloed op de administratieve lasten besloot het meetbureau dat de lastenimpact voor 10 verwaarloosbaar was, terwijl voor er voor 2 onvoldoende gegevens beschikbaar waren om in 2008 of begin 2009 een betrouwbare meting uit te voeren.

B. E-government initiatieven

Het meetbureau bracht voor deze FOD ook in kaart hoe het gebruik van hun drie e-governement initiatieven evolueert, namelijk: de elektronische dienstencheques, de elektronische aangifte van tijdelijke werkloosheid en de elektronische startbaankaart.

Naast papieren dienstencheques zijn sinds 1 september 2006 ook **elektronische dienstencheques** beschikbaar. De gebruiker, diensten-onderneming en werknemer kunnen de bestelling van cheques en de registratie, controle en betaling van de prestaties regelen via internet. Deze vereenvoudiging heeft een globaal besparingspotentieel van 25.510.750 €. In 2008 schakelden 17.083 gebruikers over van papieren naar elektronische dienstencheques. De impact op de administratieve lasten door die toename van het aantal gebruikers werd berekend op 176.209 €.

De werkgever kan sedert 1 januari 2004 maandelijks de uren **tijdelijke werkloosheid** van zijn werknemers elektronisch doorgeven aan de RVA. De werknemer krijgt dan een afdruk van die aangifte. Het formulier "werknemer" en de controlekaart moet de werknemer aan zijn uitbetalingsinstelling bezorgen om zijn uitkeringen te krijgen. Als alle aangiftes elektronisch zouden verlopen zou de lastendaling jaarlijks 16.251.759 € bedragen.

In 2008 werd tijdelijke werkloosheid 144.000 keer elektronisch aangegeven en 1.472.832 keer op papier (of 1 op 10 aangiftes gebeurt elektronisch). Ten opzichte van 2007 rapporteert de RVA in 2008 41.000 elektronische aangiftes meer, wat vertaald wordt in een bijkomende administratieve lastendaling van 262.407 €.

Jongeren van minder dan 26 jaar die werk zoeken kunnen vanaf april 2007 een **startbanenkaart** bij de RVA elektronisch aanvragen (ook de papieren versie blijft bestaan). De aanvraag gebeurt met een burgertoken of met de eID. Binnen de 24 uur krijgt de jongere via mail een geïnformatiseerde en gepersonaliseerde startbaankaart in pdf-formaat toegestuurd. Die kan dan naar een onbeperkt aantal werkgevers doorgestuurd worden⁵⁵. De mogelijke besparing op post- en verplaatsingskosten (van en

⁵³ Ministerieel besluit van 29 januari 2008 tot wijziging van het ministerieel besluit van 6 november 1985 betreffende de bewijsstukken welke dienen te worden voorgelegd om de terugbetaling te bekomen van de lonen en sociale bijdragen met betrekking tot het betaald educatief verlof (B.S. 06/02/2008).

⁵⁴ Koninklijk besluit van 28 april 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques (B.S. 30/04/2008).

⁵⁵ Werkgevers zijn wettelijk verplicht om een aantal jongeren met een startbaankaart in dienst te nemen. Als de jongere laaggeschoold is krijgt de werkgever een korting op de RSZ-bijdrage die ze moeten betalen. Voor jongeren die laaggeschoold zijn en die bovendien mindervalide zijn of niet uit de EU afkomstig zijn, kunnen werkgevers een nog grotere korting op de RSZ-bijdrage krijgen. Ook de overheid kan startbaners in dienst nemen.

naar de werkwinkel of het werkloosheidsbureau) door deze toepassing bedraagt 849.417 €. In 2007 werd de toepassing nog niet gebruikt, in 2008 vroegen 871 (op een totaal van 53.740 aanvragen) jongeren hun startbaankaart elektronisch aan. De kostenbesparing bedroeg aldus 11.086 €.

15. Ministerie van Defensie

Het Ministerie van Defensie publiceerde in 2008 volgens onze informatie geen regelgeving met een impact op de administratieve lasten van burgers en ondernemingen.

16. POD Duurzame ontwikkeling

De POD Duurzame Ontwikkeling publiceerde in 2008 volgens onze informatie geen regelgeving met een impact op de administratieve lasten van burgers en ondernemingen.

17. POD Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie

Deze POD publiceerde één Koninklijk Besluit met een mogelijke lastenimpact in december 2008: de **toekenning van de verwarmingstoelagen** in het kader van het Sociaal Stookoliefonds ⁵⁶ De meetresultaten zullen in het rapport 2009 opgenomen worden, samen met die van een nieuw Koninklijk Besluit rond dit thema dat sinds 1 januari 2009 van kracht is.

18. POD Wetenschapsbeleid

De POD wetenschapsbeleid vaardigde in het jaar 2008 volgens onze informatie geen regelgeving uit met een impact op de administratieve lasten voor burgers of ondernemingen.

⁵⁶ Koninklijk Besluit van 10 december 2008 tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 9 januari 2005 tot het bepalen van de nadere regels voor de toekenning van de verwarmingstoelage in het kader van het Sociaal Stookoliefonds (B.S. 24/12/2008).

III Aanbevelingen

1. Inleiding

In het verlengde van het opstellen van dit meetrapport formuleert de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging vijf aanbevelingen die de administratieve lasten voor burgers en/of ondernemingen verder kunnen verlagen en de irritatie die een aantal verplichtingen met zich meebrengen kunnen verminderen.

De klachten en suggesties op het Kafka meldpunt hebben immers niet enkel betrekking op werkelijke administratieve lasten, maar vaak ook op irritatie van burgers en ondernemingen omtrent de manier waarop de verplichting moet worden vervuld, de onduidelijkheid hierover of het gebrek aan afstemming tussen de verschillende, vaak gelijkaardige verplichtingen.

Elk van deze aanbevelingen wordt hierna kort omschreven en geïllustreerd aan de hand van een paar concrete meetdossiers uit 2008.

2. Eerste aanbeveling – “Gebruik de burger of de onderneming niet als postbode tussen overheidsdiensten”.

A. Beschrijving van deze aanbeveling

Reeds van bij haar oprichting in 1998 bepleit de DAV de toepassing van het principe van de unieke gegevensinzameling en het hergebruik van bij de overheid beschikbare informatie. In de afgelopen jaren werd terzake reeds heel wat vooruitgang geboekt, maar toch stellen we vast dat burgers en ondernemingen vandaag nog vaak attesten en andere informatie moeten inzamelen bij andere overheidsdiensten om hun dossier te vervolledigen.

De DAV stelt voor een wettelijke bepaling uit te vaardigen die verbiedt dat burgers en ondernemingen nog worden ingeschakeld als postbode voor het uitwisselen van informatie of attesten tussen overheidsdiensten. Overheidsdiensten moeten verplicht worden de betreffende gegevens zelf elektronisch of desgevallend op papier bij hun collega's op te vragen.

Soortgelijke bepalingen werden o.a. reeds ingevoerd met betrekking tot de gegevens beschikbaar in het Rijksregister van de natuurlijke personen, in het Netwerk van de sociale zekerheid, in de Kruispuntbank van Ondernemingen en met betrekking tot overheidsopdrachten⁵⁷. Het grote verschil zou er nu echter in bestaan dit principe ook toe te passen op informatie die momenteel enkel op papier beschikbaar is en het uit te breiden tot de informatie beschikbaar bij overheidsdiensten van alle beleidsniveaus. Een beperkte overgangperiode van ongeveer 2 jaar is aangewezen om alle overheidsdiensten toe te laten zich hierop voor te bereiden.

⁵⁷ Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen en het koninklijk besluit van 20 juli 2005 tot wijziging van drie koninklijke besluiten genomen ter uitvoering van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

B. Beoogde effecten

Dit voorstel werkt lastenverlagend omdat de federale overheidsdiensten hierdoor maximaal gebruik moeten maken van de informatie beschikbaar bij de federale en andere overheden. Een dergelijke bepaling sluit volledig uit dat burgers en/of ondernemingen nog worden bevraagd met betrekking tot informatie die door hen reeds in het verleden aan een overheid werd verstrekt. Hierdoor kunnen ook heel wat verplaatsingen uitgespaard worden.

De overgangperiode heeft ten eerste als doel de verschillende federale overheidsdiensten toe te laten na te gaan of ze de gevraagde informatie wel werkelijk nodig hebben. Zo wordt bijvoorbeeld vaak een geboorteakte gevraagd om de identiteit te bevestigen. Hiervoor volstaat volgens de DAV de identiteitskaart. Daarnaast laat ze de diensten toe zich alsnog aan te sluiten op de reeds beschikbare authentieke bronnen. Tenslotte biedt deze overgangperiode ook de mogelijkheid om bijkomende authentieke bronnen ter beschikking te stellen.

C. Rol van de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging

Voor zover de betreffende gegevens nog niet op een andere plaats beschikbaar zijn⁵⁸, stelt de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging op haar website www.verereenvoudiging.be de vereenvoudigingsgids ter beschikking, een actueel overzicht van de verschillende beschikbare gegevensbronnen, met de verschillende types van gegevens én de voorwaarden waaronder toegang kan gekregen worden tot deze gegevens.

Daarnaast kan de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging waar gewenst één of meer van haar medewerkers ter beschikking stellen van de verschillende overheidsdiensten om zowel de regelgeving als de operationele integratie van de gegevens in haar processen te helpen realiseren.

Voorbeelden

Aanvraag verwarmingspremie gezinnen (K.B. van 1 september 2008 - B.S. 11/09/2008)

De aanvrager moet aan een aantal concrete voorwaarden voldoen die voor een belangrijk deel reeds gekend zijn door één of meer Belgische overheden. In casu betreft het informatie van het Rijksregister, het netwerk van de sociale zekerheid en van de Fod Financiën. Deze informatie wordt echter opnieuw aan de burger gevraagd en vervolgens vergeleken met de informatie bij de authentieke bronnen.

Aanvraag tegemoetkoming voor gehandicapten (K.B. van 16 april 2008 - B.S. 19/05/2008)

De tegemoetkoming wordt onder andere afhankelijk gesteld van de mededeling van het inkomen door de aanvrager. Dit zijn echter gegevens die bij de FOD Financiën reeds gekend zijn.

Wijzigingen in rust- en overlevingspensioenen van zelfstandigen (K.B. van 2 juli 2008 - B.S. 22/07/2008)

De dubbele meldingsplicht is opgeheven voor de informatie die beschikbaar is via het Rijksregister, maar niet voor de informatie rond de uitoefening van beroepsactiviteiten of het verlies van kinderlast. Deze informatie is nochtans eveneens beschikbaar binnen het netwerk van de sociale zekerheid. Deze informatie kan dus via een eenvoudigere weg, zonder de tussenkomst van de zelfstandige bekomen worden.

⁵⁸ Zie bijvoorbeeld het luik "Gegevensstromen" op de site www.ksz.fgov.be met een beschrijving van alle beschikbare elektronische stromen binnen het netwerk van de sociale zekerheid.

3. Tweede aanbeveling – “Kies voor duidelijke en praktisch toepasbare regels.”

A. Beschrijving van het voorstel

Bij de analyse van de in het jaar 2008 uitgevaardigde regelgeving en bij de contacten die de DAV hieromtrent had met de betrokken administraties en doelgroepen is vaak gebleken dat de gepubliceerde wetgeving nog aanleiding gaf tot veel onduidelijkheid en verwarring. Hierbij werd het meetbureau o.a. geconfronteerd met: verschillende interpretaties, onduidelijkheden omtrent de juiste toepassingsmodaliteiten, overheidsdiensten die er geen enkel idee van hadden op hoeveel burgers of ondernemingen de nieuwe regelgeving van toepassing is, klachten van burgers en ondernemingen omdat de nieuwe regels dubbel gebruik vormden met andere verplichtingen, het niet gebruiken van in de wetgeving voorziene vereenvoudigingen en mogelijkheden, enz.

De DAV benadrukt dat bij de totstandkoming van nieuwe regels niet enkel de theoretische principes inzake betere regelgeving moeten nageleefd worden, maar dat men er in de eerste plaats moet op toezien dat het uitgewerkte wettelijk kader éénduidig en praktisch toepasbaar is en de noodzakelijke rechtszekerheid biedt.

De concretisering van deze aanbeveling vraagt o.a. dat:

- bij de totstandkoming van regelgeving van bij de start wordt rekening gehouden met de realiteit op het terrein en de specificiteit van de doelgroep;
- regelgeving over de verschillende beleidsdomeinen heen op elkaar wordt afgestemd en aldus dubbele informatieverplichtingen worden vermeden;
- definities, criteria en begrippen worden geharmoniseerd;
- wettelijke informatieverplichtingen, waar mogelijk, worden geïntegreerd in dagelijkse bedrijfsprocessen;
- de uitgevaardigde bepalingen de noodzakelijke rechtszekerheid bieden en niet tot allerlei interpretaties aanleiding geven.

B. Beoogde effect

De naleving van bovenvermelde aanbeveling zal leiden tot een grotere aanvaarding van de regelgeving door burgers en ondernemingen en een vlottere implementatie op het terrein.

Bovendien zal het beter afstemmen van regelgeving tussen de verschillende beleidsdomeinen en de integratie ervan in bestaande bedrijfsprocessen een reductie van de administratieve lasten meebrengen.

Tenslotte kan dit voorstel ook een belangrijke bijdrage leveren tot de reductie van de irritatiefactor.

C. Rol van de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging

De Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging zal, zoals in het verleden, blijven hameren op de naleving van bovenvermelde aanbeveling. Dit door op basis van de ontvangen meldingen op het Kafka-meldpunt - of via om het even welk ander kanaal - de bestaande regelgeving in vraag te stellen en concrete voorstellen te formuleren tot harmonisering en vereenvoudiging. Bij het uitwerken van deze voorstellen worden steeds alle betrokken partijen geconsulteerd.

Daarnaast stelt de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging zijn expertise ter beschikking van alle overheidsdiensten die hierom vragen. Voorkomen is immers nog steeds beter dan genezen.

Voorbeelden

Verkorting bewaartermijn boekhouding (Wet van 8 juni 2008 - B.S. 16/06/2008)

De bewaartermijn van een boekhouding werd in 2008 van 10 jaar naar 7 jaar gebracht. Een verdere reductie is mogelijk mits gerelateerde regelgeving, zoals de verjaringstermijn van de BTW, mee aangepast wordt. De vraag dient immers gesteld te worden in hoeverre BTW fraude na 6 of 7 jaar nog opspoorbaar is in een boekhouding en vooral of de betreffende frauderende bedrijven intussen niet reeds lang opgedoekt zijn. De DAV stelt echter vast dat recent, in tegenstelling tot bovenvermeld voorstel, de verjaartermijn voor BTW-fraude werd opgetrokken van 5 naar 7 jaar.

Verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen (K.B. van 21 augustus 2008 - B.S. 23/09/2008).

Dit K.B. bevat bijkomende informatieverplichtingen die moeten worden nageleefd door de rust- en verzorgingstehuizen. Een groot deel van de gevraagde informatie is echter reeds onder een andere vorm opgenomen in de eigen systemen van deze tehuizen. Het beter afstemmen van de nieuwe informatieverplichting op de reeds beschikbare gegevens zou het proces kunnen optimaliseren en de implementatie vereenvoudigen.

4. Derde aanbeveling – “Doorbreek administratieve bevoegdheidsmuren.”

A. *Beschrijving van de aanbeveling*

Ik wil een wagen invoeren en inschrijven in België, een onderneming wil voor de eerste keer personeel aanwerven, ik wil een zaak openen in de voedingssector, ik vraag een ondersteuning als mindervalide, ...

Ieder van de hierboven vermelde activiteiten vraagt de tussenkomst van meerdere overheidsdiensten die enkel toezien op het vervullen en naleven van de administratieve formaliteiten die tot hun specifieke bevoegdheid behoren. De tendens enkel oog te hebben voor de eigen bevoegdheden werd nog versterkt door het uitwerken van bestuursovereenkomsten en managementplannen per overheidsdienst. Het opnemen van projecten die de medewerking vereisen van andere diensten verhoogt immers merkkelijk het risico om de gestelde doelstellingen niet te bereiken. Wat iedere ambtenaar uiteraard wenst te vermijden, omdat hij/zij geëvalueerd wordt.

Burgers en ondernemingen verdwalen echter vaak in deze bevoegdheidsverdeling en begrijpen niet waarom de diensten niet beter samenwerken.

De DAV beveelt aan om de administratieve bevoegdheidsmuren slopen door het uitwerken van horizontale administratieve processen waarin alle aan een bepaalde activiteit of intentie verbonden formaliteiten gebundeld worden. De administratieve complexiteit moet dus door de overheidsdiensten zelf worden opgevangen en niet worden afgewenteld op de burgers of de ondernemingen.

Dit voorstel zou kunnen geconcretiseerd worden door bijvoorbeeld:

- BPR-projecten⁵⁹ vanuit het standpunt van de klant uit te voeren en dus niet te beperken tot de bevoegdheden van één dienst;

⁵⁹ BPR-projecten: Business Process Reengineering-projecten: dit zijn projecten die de interne processen, in dit geval bij overheidsdiensten, aanpassen.

- te verplichten om in beheersovereenkomsten en managementplannen concrete dienstoverschrijdende verbeterprojecten op te nemen;
- binnen de globale begroting een centraal projectbudget te reserveren voor het uitvoeren van horizontale vereenvoudigingprojecten;
- de samenwerking over de beleidsniveaus heen te versterken.

B. Beoogde effect

Gezien niet geoptimaliseerde processen meestal de kostprijs van het vervullen van informatieverplichtingen voor burgers en/of ondernemingen de hoogte in jagen, kan hier een onmiddellijk lastenverlagend effect verwacht worden.

Daarnaast kan de invoering van unieke contactpunten, een verkorting van de wachttijd en het vereenvoudigen van de toegang tot administratieve processen, leiden tot een belangrijke beperking van de irritatie van burgers en/of ondernemingen.

C. Rol van de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging

Door de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging werden in het verleden reeds verschillende horizontale projecten opgestart, zoals: de vereenvoudiging van de opstart van ondernemingen dankzij enerzijds e-depot en anderzijds de invoering van ondernemingsloketten, en de analyse van alle administratieve processen vereist bij de aankoop van een onroerend goed. In samenwerking met de regio's en de gemeenschappen zullen in de loop van dit jaar eveneens alle administratieve formaliteiten in kaart gebracht worden die personen met een handicap mogelijks moeten doorlopen om hun dossier rond te krijgen.

Dergelijke projecten vragen echter een zeer sterke coördinatie, een strikte opvolging en een engagement van alle betrokken overheidsdiensten. Bovendien vraagt de realisatie ervan soms middelen die bij de DAV niet altijd beschikbaar zijn.

Voorbeeld

Personen met een handicap

In het afgelopen jaar werden opnieuw een aantal gunstmaatregelen uitgevaardigd die enkel ten goede komen aan bepaalde categorieën van personen met een handicap. Zo werd voor hen een uitzondering voorzien op de beperking van 750 dienstencheques per jaar (K.B. 28/04/2008) en hebben zij recht op de energiepremie. In beide gevallen moeten zij echter zelf het bewijs aanleveren dat zij aan de gestelde voorwaarden voldoen. In de praktijk stellen we vast dat deze categorie van personen vaak verdwaalt in al deze individuele maatregelen en verdrinkt in administratieve lasten. Het is dan ook noodzakelijk vertrekkende vanuit de behoeften van deze doelgroep een eenvoudig proces uit te bouwen dat hen pro-actief toegang verleent tot de door de verschillende beleidsniveaus uitgewerkte voordelen en rechten.

5. Vierde aanbeveling – “Vervang administratieve lasten door dienstverlening.”

A. Beschrijving van de aanbeveling

De communicatie tussen de overheid en de burgers en ondernemingen verloopt in de meeste gevallen nog steeds via formulieren en op papier. De kans om rechtstreeks in contact te treden is vaak nog onvoldoende bekend of wordt bewust niet gepromoot. Dit heeft tot gevolg dat documenten vaak onvolledig zijn ingevuld, dossiers onvolledig worden ingediend en er heel wat briefwisseling noodzakelijk is vooraleer met de effectieve behandeling kan gestart worden. De doorlooptijd wordt hierdoor nodeloos verlengd.

De DAV stelt voor waar mogelijk administratieve lasten te vervangen door een rechtstreekse dienstverlening en burgers en ondernemingen actief te ondersteunen bij het vervullen van hun administratieve verplichtingen.

Dit voorstel houdt in dat overheidsdiensten onderzoeken in welke mate hun medewerkers in het kader van de uitoefening van hun dagelijkse activiteiten een deel of het geheel van de informatie kunnen verzamelen of betrokkenen actief ondersteunen bij het invullen van de vereiste formulieren.

Daarnaast zouden ook inspectiediensten, naast hun toezichthoudende of controlerende taken, meer preventief kunnen ingeschakeld worden om toekomstige overtredingen te vermijden.

Ook een beter contact tussen overheidsdiensten en het middenveld kan bijdragen tot de realisatie van deze doelstelling.

B. Beoogde effect

Deze aanpak draait het hele concept van administratieve verplichtingen om en haalt zo een belangrijke last van de schouders van de burger en/of de onderneming. Daarnaast kan de betrokken overheidsdienst door duidelijke instructies te geven aan haar medewerkers de accuraatheid en de volledigheid van de aldus verzamelde informatie verhogen en aldus heel wat nutteloze briefwisseling vermijden.

C. Rol van de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging

De Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging zal de betrokken overheidsdiensten informeren indien ze een opportuniteit tot een omkering van de informatieverplichting naar een dienstverlening ziet.

Waar nodig kan ze de overheidsdienst helpen in het herdefiniëren van de interne processen en/of de vereenvoudiging van de gehanteerde formulieren.

Voorbeelden

Informatieverzameling activiteitencodes FAVV (M.B. van 8 augustus 2008 – B.S. 22/09/2009)

Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid (FAVV) van de Voedselketen maakt gebruik van activiteitencodes die meer uitgebreid zijn dan de activiteitencodes van de Kruispuntbank van Ondernemingen. Ze vraagt ondernemingen om haar FAVV-codes te gebruiken. Ondernemingen zijn echter absoluut niet vertrouwd met deze codes en de door hen ingevulde gegevens op de registratieformulieren zijn dan ook vaak inaccuraat en onvolledig. Gezien de voedselvergunning toch pas wordt afgeleverd na een bezoek ter plaatse, is het volgens de DAV haalbaar de betreffende medewerkers te belasten met het registreren van de noodzakelijke FAVV-codes op het ogenblik van hun eerste bezoek.

Procedure en voorwaarden volgens welke de afwijkingen op de basispreventienormen worden toegestaan (K.B. van 18 september 2008 - B.S. 16/10/2008)

In het kader van een aanvraag tot afwijkingen op de basispreventienormen voor gebouwen is er slechts een beperkte mogelijkheid tot contact met de betrokken overheidsdienst, waardoor hoofdpunten van het dossier overgeaccentueerd worden en dossiers geregeld heen en weer worden gestuurd. Gezien deze situatie blijven verschillende bouwheren weg van deze afwijkingen, wat op zijn beurt aanleiding kan geven tot een verhoging van de constructiekosten. Een proceshertekening en een meer klantgerichte aanpak waarbij rechtstreeks overleg mogelijk is tussen administratie en bouwheer kunnen hier zowel tot een kosten- als een irritatiereductie leiden.

6. Vijfde aanbeveling – “Vereenvoudig en promoot e-Government toepassingen.”

A. Beschrijving van de aanbeveling

E-Government laat toe de klassieke interactie tussen de overheid en de burgers en ondernemingen op significante wijze te hertekenen. Dankzij onder andere de vlottere toegankelijkheid van elektronische loketten en het uitsparen van een verplaatsing naar het fysiek loket, is de potentiële vermindering van de administratieve lasten voor burgers en ondernemingen dan ook aanzienlijk. Doch blijkt uit de in dit rapport opgenomen resultaten dat een groot deel van de burgers en ondernemingen de weg naar het e-government nog niet heeft gevonden. Hierdoor blijft een aanzienlijk deel van de doorgevoerde vereenvoudigingen vandaag onbenut waardoor er een grote kloof bestaat tussen de werkelijk gerealiseerde en de potentiële administratieve lastendaling.

Om het volledige potentieel van de e-Government initiatieven te bereiken pleit de DAV voor een verdere vereenvoudiging van de toegang tot de bestaande e-government toepassingen en een promotiecampagne i.s.m. alle overheidsdiensten die toepassingen aanbieden.

Hierbij is het belangrijk de drempel voor het gebruik van e-Government toepassingen zo laag mogelijk te maken en de gebruiksvriendelijkheid van de applicaties te maximaliseren.

Zo moet het gebruik van de eID worden gepromoot en gestandaardiseerd over de verschillen web-applicaties heen. Vandaag moeten we immers vaststellen dat de meeste burgers nog steeds niet op de hoogte zijn van de diverse mogelijkheden die deze kaart biedt.

Ondernemingen van hun kant worden geconfronteerd met verschillende toegangsprocedures per applicatie en hebben vaak de indruk dat deze projecten enkel een vereenvoudiging voor de overheidsdiensten tot doel hebben door het vereiste inputwerk te verleggen van de overheidsdiensten naar de ondernemingen. Het spijt de DAV te moeten vaststellen dat dit inderdaad vaak het geval is en er weinig of geen moeite gedaan wordt om overheidsapplicaties af te stemmen op bedrijfsapplicaties zodat de informatiedoorstroming maximaal kan vereenvoudigd worden voor beide partijen.

Tot slot moet de overheid aandacht blijven besteden aan het dichten van de digitale kloof. Dit mag echter geen excuus vormen om het actief ondersteunen en verder ontwikkelen van e-government toepassingen stop te zetten.

B. Beoogde effect

Dankzij een verhoogde zichtbaarheid van e-government toepassingen en een beter inzicht in de mogelijkheden en het gebruik, zullen burgers en ondernemingen geneigd zijn deze mogelijkheden meer te benutten.

Dit heeft een gunstig effect op de tijdsbesteding van burgers en ondernemingen daar zij zich niet meer fysiek naar het loket moeten begeven. Daarnaast zullen zij ook een daling in de irritatiefactor ervaren omdat het aantal contacten met de overheid tot een minimum beperkt kan worden en ze tevens niet meer gebonden zijn aan openingsuren van een fysiek loket.

C. *Rol van de Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging*

Samen met de FOD Fedict kan de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging de betrokken overheidsdienst bijstaan bij de selectie, uitwerking en de implementatie van e-Government initiatieven.

Voorbeelden

Elektronische aangifte personenbelasting en voorafinvulling van de belastingaangifte (K.B. van 27 maart 2003 - B.S.04/04/2003)

Wanneer burgers van deze toepassing wensen gebruik te maken krijgen ze op de site als eerste optie het gebruik van een token te zien en pas in tweede instantie het inloggen via eID. Daar de toepassing via eID makkelijker en sneller gaat, zouden burgers aangemoedigd moeten worden om meer gebruik te maken van hun eID. Moet het gebruik van tokens, nu bijna iedereen een eID heeft, trouwens niet afgebouwd worden om verwarring te voorkomen?

Elektronische neerlegging van jaarrekeningen (K.B. van 27 april 2007 - B.S. 15/05/2005)

Het elektronisch neerleggen van jaarrekeningen heeft als grootste voordeel dat de onderneming of de boekhouder zich niet meer fysiek moet verplaatsen naar het loket of de documenten per post moet opsturen. Ondanks het feit dat de neerlegging hierdoor makkelijker wordt, bestaat er bij de boekhoudkantoren toch nog een zekere irritatie omdat niet alle functionaliteiten van het elektronische loket van de Nationale Bank tussen 20u en 7u beschikbaar zijn.

Maandelijkse aangifte van tijdelijke werkloosheid elektronisch (K.B. van 22 juni 2004 - B.S. 17/08/2004)

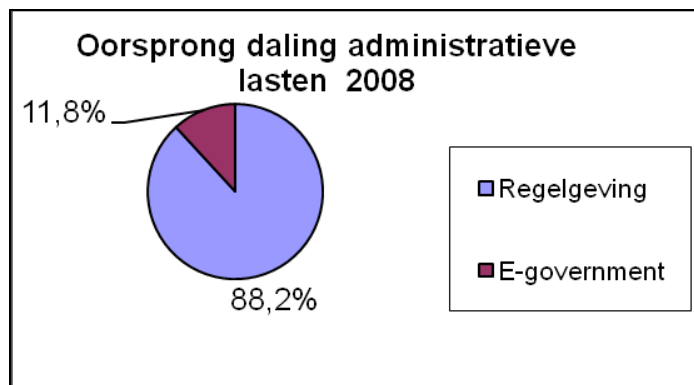
De maandelijkse aangifte van de uren tijdelijke werkloosheid kan door de werkgever sinds 1 januari 2004 ook via elektronische weg worden ingevuld. Wanneer we naar het aantal elektronische aangiftes kijken, blijkt echter dat slechts 8.9% hiervan gebruik maakt. Ook hier ligt dus een enorm potentieel aan administratieve lastendaling gewoon voor het grijpen.

Elektronische startbaankaart (K.B. van 30 maart 2000 - B.S. 31/03/2000)

Ook het aantal aanvragen voor startbaankaarten via elektronische weg is met een aantal van 871 ten opzichte van het potentieel van 53.740 gering te noemen. Door een goede informatiecampagne rond de mogelijkheden van elektronische aanvraag kan de potentiële lastenverlaging die deze regelgeving met zich meebrengt bereikt worden. Daarnaast zou er ook meer kunnen geïnvesteerd worden in internetkiosken of pc's gratis beschikbaar voor iedereen in publieke plaatsen, zoals gemeentehuizen, bibliotheken, RVA-kantoren en werkwinkels.

IV Conclusies

In de loop van het jaar 2008 zijn de administratieve lasten voor burgers en ondernemingen in het totaal met 92,87 miljoen € gedaald. Ongeveer 88,2% hiervan is afkomstig van de introductie of wijziging van regelgeving. Het gestegen gebruik van bepaalde e-government toepassingen is verantwoordelijk voor de overige 11,8%.

De invoering van de Kafkatest in 2004 heeft ongetwijfeld bijgedragen tot het goede resultaat op het vlak van regelgeving. Bij de ex-post controle door de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging van de ingevulde Kafkatesten is immers gebleken dat voor alle wetgeving, die aan de ministerraad werd voorgelegd met een Kafkatest, wel degelijk werd rekening gehouden met de impact op de administratieve lasten. Uit dit onderzoek blijkt eveneens dat de regelgeving, die leidt tot een verhoging van de administratieve lasten, voornamelijk toe te schrijven is aan besluiten (K.B. en M.B.'s) die niet aan de ministerraad dienen voorgelegd te worden en aldus ook niet aan de verplichting van de Kafkatest zijn onderworpen. De DAV pleit er dan ook voor de verplichting tot het opstellen van een Kafkatest uit te breiden naar alle regelgevende initiatieven.

Indien de regelgeving 2008 (exclusief e-government) opgedeeld wordt per doelgroep, wordt het volgende beeld bekomen:

Doelgroep	Adm. Lasten in €
Ondernemingen	-76.288.883 €
Burgers	6.643.233 €
Burgers & Ondernemingen	-385.479 €
Verenigingen	-667.026 €
Totaal	-70.698.155 €

De lasten voor de ondernemingen zijn in 2008 gedaald met 76.288.883 € terwijl deze voor de burgers gestegen zijn met 6.643.233 €. Verenigingen kunnen dan weer genieten van een beperkte daling met 667.026 €.

Milieu-impact van lastenvermindering

Administratieve vereenvoudiging resulteert in het algemeen in het verminderen of zelfs afschaffen van het aantal vereiste handelingen. Sommige van deze handelingen gaan ook gepaard met een verplaatsing en hebben bijgevolg een impact op het klimaat via CO₂-uitstoot. Het vermijden van een verplaatsing naar het gemeentehuis voor het afhalen van bewijsstukken resulteert gemiddeld genomen in een besparing van ongeveer 7 kilometer, hetgeen overeenstemt met een daling van de uitstoot van 1.142 gram CO₂.

Indien gebruik gemaakt wordt van een gemiddelde kost van 20 € per emissierecht (uitgedrukt in ton), komt de mogelijke besparing als resultaat van de regelgeving gepubliceerd in 2008 neer op een totaal 13.129.925 kilometer, hetgeen overeenstemt met 2.100.ton CO₂-uitstoot (= aantal kilometer * 160 gram per kilometer) en een monetaire waarde van 42.016 €.

De top-3 van de federale overheidsdiensten die in 2008 de beste prestaties inzake administratieve vereenvoudiging hebben gerealiseerd bestaat uit:

- 1° FOD Mobiliteit en Vervoer
- 2° FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
- 3° FOD Financiën

Dit mag echter voor geen van deze diensten een reden zijn om op hun lauweren te gaan rusten. Binnen ieder van deze diensten zijn er hoogstwaarschijnlijk nog ettelijke vereenvoudigingsopportunities die er op wachten om aangepakt te worden.

Slechtste leerling van de klas is de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg met een stijging van de administratieve lasten met 3,4 miljoen €. Hierbij dient echter onmiddellijk opgemerkt te worden dat deze lastenverhoging voor meer dan de helft afkomstig is van de implementatie van de Europese richtlijn inzake de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap. Dit illustreert nog maar eens de impact van Europese regelgeving op de wetgeving van de Lidstaten.

Niettegenstaande de daling van de administratieve lasten in het jaar 2008, moet er op gewezen worden dat de inspanningen zullen moeten worden opgedreven indien België, zoals intussen de meeste Europese Lidstaten, een reductiedoelstelling van 25 % wil halen. Om deze doelstelling te realiseren zou enkel op het federaal niveau een jaarlijkse vermindering van de administratieve lasten moeten worden gerealiseerd van minstens het dubbele van de inspanning van 2008.

Dit is niet zo onrealistisch rekening houdend met het feit dat voor het bereiken van dit resultaat niet uitsluitend nieuwe regelgeving moet uitgevaardigd worden of bijkomende e-government toepassingen ontwikkeld. Enkel het verhogen van de rechtszekerheid voor ondernemingen die vandaag bijvoorbeeld nog twijfelen om elektronisch te gaan factureren zou hier reeds aanzienlijk toe bijdragen. Ook het actief promoten van de mogelijkheden van de elektronische identiteitskaart en het e-government in het algemeen zou een sprong voorwaarts kunnen betekenen.

Tenslotte stelt de DAV vast dat in tijden van politieke of economische moeilijkheden de aandacht voor administratieve vereenvoudiging daalt. Administratieve lasten vormen echter een sluipend gif. Een verminderde aandacht voor deze problematiek kan vrij snel leiden tot belangrijke toenames van de administratieve lasten. Deze veroorzaken niet enkel irritatie bij de burgers en ondernemingen, maar kunnen in een aantal gevallen directe invloed hebben op de concurrentiepositie van ons land. Dit is dan

ook een dimensie waar de wetgever in de huidige omstandigheden zeker rekening moet mee houden. De aanbevelingen van dit rapport zouden moeten worden geïntegreerd in de managementsplannen, geconcretiseerd in korte- en middellangetermijndoelstellingen. Om de aandacht op vereenvoudiging gefocust te houden, pleit de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging dan ook voor een herlancering van het Federaal Actieplan voor Administratieve Vereenvoudiging.

Inhoudstafel

WOORD VOORAF	1
SAMENVATTENDE NOTA	2
INLEIDING	4
I METEN VAN ADMINISTRATIEVE LASTEN	5
1. WAAROM EN HOE ADMINISTRATIEVE LASTEN METEN?	5
2. WAT ZIJN ADMINISTRATIEVE LASTEN?	6
3. HET KAFKA-MEETMODEL.....	7
4. HET STAPPENPLAN	10
5. HET DAV-MEETBUREAU	11
II EVOLUTIE ADMINISTRATIEVE LASTEN IN DE PERIODE 1/1/2008 – 31/12/2008 PER FOD	12
1. INLEIDING	12
2. FOD BINNENLANDSE ZAKEN	12
3. FOD BUDGET EN BEHEERSCONTROLE	13
4. FOD BUITENLANDSE ZAKEN	14
5. FOD ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE	14
6. FOD FINANCIËN	17
7. FOD INFORMATIE- EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE.....	18
8. FOD JUSTITIE	19
9. FOD KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER.....	19
10. FOD MOBILITEIT EN VERVOER	20
11. FOD PERSONEEL EN ORGANISATIE	21
12. FOD SOCIALE ZEKERHEID EN OPENBARE INSTELLINGEN VAN SOCIALE ZEKERHEID.....	22
13. FOD VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU.....	24
14. FOD WERKGELEGENHEID, ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG	25
15. MINISTERIE VAN DEFENSIE	28
16. POD DUURZAME ONTWIKKELING	28
17. POD MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE, ARMOEDEBESTRIJDING EN SOCIALE ECONOMIE	28
18. POD WETENSCHAPSBELEID	28
III AANBEVELINGEN	29
1. INLEIDING	29
2. EERSTE AANBEVELING – “GEBRUIK DE BURGER OF DE ONDERNEMING NIET ALS POSTBODE TUSSEN OVERHEIDSDIENSTEN”	29
3. TWEEDE AANBEVELING – “KIES VOOR DUIDELIJKE EN PRAKTISCH TOEPASBARE REGELS.”	31
4. DERDE AANBEVELING – “DOORBREEK ADMINISTRATIEVE BEVOEGDHEIDSMUREN.”	32
5. VIERDE AANBEVELING – “VERVANG ADMINISTRATIEVE LASTEN DOOR DIENSTVERLENING.”	34
6. VIJFDE AANBEVELING – “VEREENVOUDIG EN PROMOOT E-GOVERNMENT TOEPASSINGEN.”	35
IV CONCLUSIES	37